

Ümumdünya poçt konvensiyası

Mündəricat

1-ci hissə

Beynəlxalq poçt xidmətinə tətbiq edilən ümumi qaydalar

Yeganə fəsil

Ümumi müddəalar

Maddə

1. Təriflər
2. Konvensiyaya qoşulmadan irəli gələn öhdəliklərin yerinə yetirilməsinə görə məsul subyektin və ya subyektlərin təyin olunması
3. Universal poçt xidməti
4. Tranzit azadlığı
5. Poçt göndərişlərinin mənsubiyyəti. Göndərişlərin poçtdan geri tələb olunması. Ünvanın dəyişdirilməsi və ya düzəldilməsi. Yeni ünvana göndərilmə. Çatdırılması mümkün olmayan göndərişlərin göndərənə qaytarılması
6. Tariflər
7. Poçt tariflərinin ödənilməsindən azad edilmə
8. Poçt markaları
9. Poçtun təhlükəsizliyi
10. Dayanıqlı inkişaf
11. Hüquq pozuntuları
12. Fərdi məlumatların emalı

2-ci hissə

Məktub korrespondensiyasına və poçt bağlamalarına tətbiq edilən qaydalar

1-ci fəsil

Xidmətlərin göstərilməsi

13. Əsas xidmətlər
14. Formatından asılı olaraq məktub korrespondensiyası göndərişlərinin təsnifatı

15. Əlavə xidmətlər
16. EMS və kompleks logistika
17. Elektron poçt xidmətləri
18. Göndərilməsinə icazə verilməyən göndərişlər. Qadağanlar
19. Reklamasiyalar
20. Gömrük nəzarəti. Gömrük rüsumları və digər yığımlar
21. Bağlı depeşlərin hərbi hissələrlə mübadiləsi
22. Xidmətin keyfiyyəti sahəsində normativlər və nəzarət rəqəmləri

2-ci fəsil

Məsuliyyət

23. Təyin olunmuş operatorların məsuliyyəti. Kompensasiyalar
24. Üzv ölkələrin və təyin olunmuş operatorların məsuliyyətdən azad edilməsi
25. Göndərənin məsuliyyəti
26. Kompensasiyanın ödənilməsi
27. Göndərəndən və ya ünvan sahibindən kompensasiyanın geri alınması

3-cü fəsil

Məktub korrespondensiyasına aid xüsusi müddəalar

28. Məktub korrespondensiyası göndərişlərinin xaricdə qəbulu

3-cü hissə

Ödəniş

1-ci fəsil

Məktub korrespondensiyasına aid xüsusi müddəalar

29. Son xərclər. Ümumi müddəalar
30. Son xərclər. Son sistem ölkələrinin təyin olunmuş operatorları arasında poçt axınlarına tətbiq edilən müddəalar
31. Son xərclər. Keçid sistemi ölkələrinin təyin olunmuş operatorları arasında göndərilən, alınan və mübadilə olunan poçt axınlarına tətbiq edilən müddəalar
32. Xidmətin keyfiyyətinin yüksəldilməsi fondu
33. Tranzit xərcləri

2-ci fəsil

Digər müddəalar

34. Aviadaşımaya xərclərinə aid əsas tarif və müddəalar
35. Poçt bağlamalarına görə tarifi quru və dəniz yolu payları
36. Poçt əməliyyatı şurasının xərclərin məbləğini və tarif paylarını müəyyən etmək hüququ
37. Beynəlxalq poçt mübadiləsinə görə hesabların ödənişi və ödənişlərin həyata keçirilməsinə dair xüsusi müddəalar

4-cü hissə

Yekun müddəalar

38. Konvensiya və reqlamentlər üzrə təkliflərin təsdiqedilmə şərtləri
39. Konqresin gedişində təqdim olunan qeyd-şərtlər
40. Konvensiyanın qüvvəyə minməsi və fəaliyyət müddəti

Ümumdünya poçt konvensiyası

İttifaqın üzv ölkələri hökumətlərinin aşağıda imza edən səlahiyyətli nümayəndələri 1964-cü ilin 10 iyul tarixində Vyanada imzalanmış Ümumdünya Poçt İttifaqının nizamnaməsinin 22.3-cü maddəsi əsasında, ümumi razılıqla və bu nizamnamənin 25.4-cü maddəsinə riayət etmək şərtilə hazırkı konvensiyada beynəlxalq poçt xidmətinə tətbiq edilən qaydaları işləyib hazırladılar.

1-ci hissə

Beynəlxalq poçt xidmətinə tətbiq edilən ümumi qaydalar

Yeganə fəsil

Ümumi müddəalar

Maddə 1

Təriflər

1. Ümumdünya poçt konvensiyasında istifadə edilən terminlər aşağıdakı mənaları əks etdirməlidir:

1.1. Bağlama: konvensiya və poçt bağlamaları reqlamentinin şərtləri əsasında daşınan göndəriş;

1.2. Bağlı depeş: içərisində poçt göndərişləri olan, plomblanan və ya möhürlənən yarlıqlı kisə və ya bir neçə kisə;

1.3. Səhvən göndərilmiş depeşlər: kisənin yarlığında qeyd olunan mübadilə müəssisəsində deyil, digərində alınan həcmələr;

1.4. Fərdi məlumatlar: poçt xidməti müştərisinin şəxsiyyətinin müəyyənləşdirilməsi üçün zəruri olan məlumat;

1.5. Səhv göndərilmiş göndərişlər: digər ölkənin mübadilə müəssisəsinin aldığı, lakin təyinatı başqa üzv ölkənin mübadilə müəssisəsinə olan göndəriş;

1.6. Poçt göndərişi: poçt xidmətləri ilə göndərilən, istənilən əşyaya aid olan ümumi termin (məktub korrespondensiyası göndərişi, poçt bağlaması, poçtla pul köçürməsi və s.);

1.7. Tranzit xərclər: tranzit ölkənin daşıyıcısının (təyin olunmuş operator, digər xidmət - hamısı ayrı-ayrılıqda və ya birlikdə) depeşlərin quru, dəniz və ya hava tranziti ilə bağlı xidmətlər üçün təqdim etdiyi təzminatlar;

1.8. Son xərclər: göndərən ölkənin təyin olunmuş operatorunun təyinat ölkəsində məktub korrespondensiyası göndərişlərinin emalı xərclərinin ödənilməsi üçün təyinat ölkəsinin təyin olunmuş operatoruna ödənişi;

1.9. Təyin olunmuş operator: üzv ölkənin poçt xidmətlərinin istismarını təmin etmək və İttifaq aktlarından irəli gələn, onlara aid olan öhdəliklərin öz

ərazisində yerinə yetirilməsi üçün rəsmi təyin etdiyi hər hansı dövlət və ya qeyri-dövlət təşkilatı;

1.10. Kiçik paket: konvensiya və məktub korrespondensiyası reqlamentinin şərtləri ilə daşınan göndəriş;

1.11. Tarifin quru yolu ilə daxilolma payı: göndərən ölkənin təyin olunmuş operatorunun təyinat ölkəsində daxil olan bağlamaların emalı xərclərinin ödənilməsi üçün təyinat ölkəsinin təyin olunmuş operatoruna ödənişi;

1.12. Tarifin tranzit quru yol payı: tranzit ölkənin daşıyıcısı tərəfindən (təyin olunmuş operator, digər xidmət ayrı-ayrılıqda və ya birlikdə) bağlamaların onun ərazisi vasitəsilə quru və ya hava tranziti ilə bağlı göstərilmiş xidmətlər üçün təzminat;

1.13. Tarifin dəniz yolu payı: bağlamaların dəniz yolu ilə daşınmasında iştirak edən daşıyıcının (təyin olunmuş operator, digər xidmət ayrı-ayrılıqda və ya birlikdə) göstərdiyi xidmətlərə görə ödəniş;

1.14. Universal poçt xidməti: üzv ölkənin ərazisinin bütün məntəqələrində bütün müştərilər üçün münasib qiymətlərlə daimi əsasda keyfiyyətli əsas poçt xidmətlərinin təminatı;

1.15. Açıq tranzit: sayı və ya çəkisi təyinat ölkəsi üçün bağlı depeşlərin tərtib edilmələrini doğrultmayan göndərişlərin tranzitlə aralıq ölkəsi ilə göndərilməsi.

Maddə 2

Konvensiyaya qoşulmadan irəli gələn öhdəliklərin yerinə yetirilməsinə görə məsul subyektin və ya subyektlərin təyin olunması

1. Konqres başa çatdıqdan sonra altı ay ərzində üzv ölkələr poçt məsələlərinin nəzarəti ilə məşğul olan dövlət orqanının adını və ünvanını Beynəlxalq büroya xəbər verməlidir, həmçinin üzv ölkələr konqresin başa çatmasından sonra, altı ay müddətində poçt xidmətinin istismarı və öz ərazisində İttifaq aktlarının tətbiqindən irəli gələn öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün rəsmi təyin olunan operator və ya operatorların adını və ünvanını Beynəlxalq büroya xəbər verməlidirlər. Konqreslərarası dövrdə dövlət orqanları və ya rəsmi təyin olunan operatorlarda dəyişikliklər haqqında məlumat qısa müddətdə Beynəlxalq büroya göndərməlidir.

Maddə 3

Universal poçt xidməti

1. İttifaqın poçt ərazisinin birliyi anlayışının möhkəmləndirilməsi məqsədi ilə üzv ölkələr bütün istifadəçilərin/müştərilərin universal poçt xidmətinə çıxmaq hüququ olmasına böyük diqqət yetirir. Bu xidmət onların bütün ərazisində münasib qiymətlərlə daim təqdim olunan əsas poçt xidmətlərinin təklifinə uyğun gəlməlidir.

2. Bunun üçün üzv ölkələr özünün milli poçt qanunvericiliyi çərçivəsində və ya digər adi vasitələrlə, eyni zamanda əhalinin tələbatını və özlərinin milli şərtlərini

nəzərə almaqla, müvafiq poçt xidmətlərinin əhəmiyyətini, habelə keyfiyyətini və münasib qiymətlərin şərtlərini müəyyən edir.

3. Üzərinə universal poçt xidmətlərinin göstərilməsi vəzifəsi qoyulan operatorlar tərəfindən poçt xidmətlərinin göstərilməsinə və keyfiyyət standartlarına riayət edilməsinə üzv ölkələr xüsusi diqqət yetirir.

4. Üzv ölkələr universal poçt xidmətinin göstərilməsi üçün onun dayanıqlı inkişafına zəmanət yaratmaqla onun etibarlı əsasını təmin etməlidirlər.

Maddə 4 Tranzit azadlığı

1. Tranzit azadlığı prinsipi nizamnamənin birinci maddəsində qeyd olunmuşdur. Bu prinsipə görə hər bir üzv ölkə onun təyin olunmuş poçt operatoru tərəfindən hər zaman ən sürətli yollarla və özünün istifadə etdiyi ən etibarlı vasitəni tətbiq etməklə ona digər təyin olunmuş poçt operatoru tərəfindən açıq tranzitlə ötürülən bağlı depeşləri və açıq tranzitlə göndərilən məktub korrespondensiyası göndərişlərini göndərməlidir. Bu prinsip səhvən istiqamətlənən və ya səhvən göndərilən depeşlərə də aid edilir.

2. Tərkibində yoluxucu və ya radioaktiv maddələr olan məktublارın mübadiləsində iştirak etməyən üzv ölkələr öz ərazilərindən bu göndərişlərin açıq tranzitinə yol verməmək hüququna malikdirlər. Bu, məktublar, poçt kartları və korlar üçün göndərişlər istisna olmaqla, məktub korrespondensiyası göndərişlərinə də aid edilir. Bu, keçid ölkəsində içərisindəkilərin nəşrinin və ya dövriyyəsinin şərtlərini tənzimləyən hüquqi vəziyyətə uyğun gəlməyən çap nəşrlərinə, dövrü nəşrlərə və jurnallara, kiçik paketlərə və M kisələrinə də tətbiq edilir.

3. Quru və dəniz yolu ilə göndərilən poçt bağlamalarının tranzit azadlığı bu xidmətdə iştirak edən ölkələrin əraziləri ilə məhdudlaşdırılır.

4. Aviabağlamaların tranzit azadlığına İttifaqın bütün ərazisində təminat verilir. Lakin poçt bağlamaları xidmətində iştirak etməyən üzv ölkələr aviabağlamaların yerüstü yol ilə göndərilməsini təmin etməyə məcbur edilə bilməz.

5. Hər hansı bir üzv ölkə tranzit azadlığına dair müddəalara riayət etmədiyi təqdirdə, qalan üzv ölkələr bu üzv ölkə ilə poçt əlaqəsini kəsmək hüququna malikdir.

Maddə 5

Poçt göndərişlərinin mənsubiyyəti. Göndərişlərin poçtdan geri tələb olunması. Ünvanın dəyişdirilməsi və ya düzəldilməsi. Yeni ünvana göndərilmə. Çatdırılması mümkün olmayan göndərişlərin göndərənə qaytarılması

1. İstənilən poçt göndərişi çıxış və ya təyinat ölkəsinin qanunvericiliyinə uyğun saxlanılmamışdırsa və tranzit ölkənin qanunvericiliyinə uyğun 18.2.1.1 və ya 18.3 maddələri tətbiq edildiyi halda o, ünvan sahibinə verilməyənə qədər göndərənə məxsusdur.

2. Poçt göndərişini göndərən şəxs onu poçtdan geri tələb edə, onun ünvanını dəyişə və ya düzəliş edə bilər. Tariflər və digər şərtlər rəqlamentlərdə müəyyənləşdirilmişdir.

3. Alıcının ünvanı dəyişdiyi halda üzv ölkələrin təyin olunmuş operatorları poçt göndərişlərinin yönləndirilməsini, habelə çatdırması mümkün olmayan göndərişlərin göndərənə qaytarılmasını təmin edirlər. Tariflər və şərtlər rəqlamentdə qeyd olunur.

Maddə 6 Tariflər

1. Müxtəlif beynəlxalq və xüsusi poçt xidmətlərinə aid olan tariflər üzv ölkələr və ya onların təyin olunmuş operatorları tərəfindən milli qanunvericilik, konvensiya və onun rəqlamentlərində qeyd olunmuş prinsiplərə uyğun müəyyən edilir. Prinsip etibarilə onlar bu xidmətlərin göstərilməsinə dair xərclərlə bağlı olmalıdır.

2. Göndərən üzv ölkə və ya onun təyin olunmuş operatoru milli qanunvericiliyə uyğun məktub korrespondensiyası göndərişlərinin və poçt bağlamalarının yollanması üzrə ödəniş tariflərini müəyyən edir. Sözügedən göndərişlərin təyinat ölkəsində çatdırılma xidmətinin təşkil olunduğu təqdirdə, ödəniş tarifinə ünvan sahiblərinin evlərinə göndərişlərin təhvil verilmə qiyməti daxildir.

3. Tətbiq olunan tariflər, aktlarda təxmini tariflər qismində göstərilən tariflər daxil olmaqla, həmin xarakteristikalara malik olan (kateqoriya, say, emal müddəti və s.) daxili rejimin göndərişlərinə tətbiq edilən tariflərə ən azı bərabər olmalıdır.

4. Üzv ölkələrə və ya onların təyin olunmuş operatorlarına milli qanunvericiliyə uyğun aktlarda göstərilən bütün təxmini tariflərin həddini keçməyə icazə verilir.

5. §3-də müəyyən edilmiş tariflərin minimal həddinin aşması hallarında üzv ölkələr və ya onların təyin olunmuş operatorları üzv ölkənin ərazisində məktub korrespondensiyasının və poçt bağlamalarının göndərilməsi üçün onların milli qanunvericiliyinə əsaslanan endirilmiş tarifləri tətbiq etmək hüququna malikdirlər. O cümlədən onlar, böyük həcmdə poçt mübadiləsinə malik olan öz müştərilərinə güzəştli tarifləri tətbiq etmək hüququna malikdirlər.

6. Müştərilərdən aktlarda nəzərdə tutululardan başqa, hər növ poçt tariflərini tutmaq qadağandır.

7. Aktlarda nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla, hər bir təyin olunmuş operator tarifləri öz xeyrinə saxlayır.

Maddə 7 Poçt tariflərinin ödənilməsindən azad edilmə

1. Prinsip

1.1. Poçt ödənişindən azad edilmə kimi pulsuz göndərmənin konkret halları konvensiyada nəzərdə tutulmuşdur. Bununla belə, reqlamentlər həm poçt ödənişindən azad edilməni, həm də üzv ölkələr və onların təyin olunmuş operatorları və regional ittifaqların poçt xidmətlərinə aid göndərildi məktub korrespondensiyası və poçt bağlamaları üzrə daxil olan tarif payı, tarif xərcləri və son xərclərin ödənilməsindən azad edilməni nəzərdə tutan müddəaları müəyyənləşdirə bilər. Bundan başqa ÜPİ-nin Beynəlxalq bürosu tərəfindən regional ittifaqlara, üzv ölkələr və təyin olunmuş operatorlarına göndərilən məktub korrespondensiyası və poçt bağlamaları göndərişləri, poçt xidmətinə aid olan göndərişlər hesab olunur və bütün poçt rüsumlarının ödənişindən azad edilir. Lakin göndərən üzv ölkə və ya onun təyin olunmuş operatoru bu göndərişlər üzrə əlavə aviatariflər tutmaq hüququna malikdir.

2. Hərbi əsirlər və internə edilmiş mülki şəxslər

2.1. Hərbi əsirlərə ünvanlanan və ya bilavasitə onlar tərəfindən, yaxud konvensiya və poçt ödəniş xidmətləri haqqında sazişin reqlamentlərində nəzərdə tutulmuş müəssisələrin vasitəçiliyi ilə göndərilən məktub korrespondensiyası göndərişləri, poçt bağlamaları və poçt ödəniş xidmətlərinə aid göndərişlər əlavə aviatariflər istisna olmaqla, bütün poçt tariflərindən azad edilir. Neytral ölkədə qəbul və internə edilən döyüşən tərəfə aid şəxslər əvvəlki müddələrin tətbiqi nisbətində sözün əsl mənasında hərbi əsirlərə bərabər tutulurlar;

2.2. §2.1-də nəzərdə tutulmuş müddəalar, həmçinin məktub korrespondensiyası göndərişlərinə, poçt bağlamalarına, poçt ödəniş xidmətlərinə aid olan və 1949-cu ilin 12 avqust tarixli müharibə vaxtı mülki əhalinin qorunması haqqında Cenevrə konvensiyasında nəzərdə tutulmuş, digər ölkələrdən yollanan, nəzarət altında saxlanılan mülki şəxslərə ünvanlanan və ya onların bilavasitə və yaxud konvensiyanın və poçt ödəniş xidmətləri haqqında sazişin reqlamentlərində nəzərdə tutulmuş göndərişlərə tətbiq edilir;

2.3. Konvensiya və poçt ödəniş xidmətləri haqqında sazişin reqlamentlərində qeyd olunan müəssisələr də, §2.1 və 2.2-də qeyd olunan şəxslərə, onların bilavasitə, yaxud vasitəçi qismində göndərdikləri və ya aldıkları məktub korrespondensiyası göndərişlərini, poçt bağlamalarını və poçt ödəniş xidmətlərinə aid olan göndərişləri pulsuz yollamaq hüququna malikdirlər;

2.4. pulsuz poçt göndərişlərinə çəkisi 5 kq-yə qədər olan bağlamalara icazə verilir. İçindəki bölünməz olan, bir düşərgəyə və ya əsirlər arasında bölüşdürülmək üçün onun etibar etdiyi şəxslərə ünvanlanan göndərişlərin çəkisi 10 kiloqrama qədər artırıla bilər;

2.5. xidməti bağlamalar, hərbi əsirlər və nəzarətdə saxlanılan mülki şəxslərin bağlamaları üçün aviabağlamaların hava daşınması üçün xərclər istisna olunmaqla, təyin olunmuş operatorlar arasında hesablaşmalar zamanı heç bir tarif tutulmur.

3. Korlar üçün göndərişlər

3.1. Korlar təşkilatı, kor insan tərəfindən korlar üçün və ya kor insan, yaxud hər hansı korlar təşkilatı üçün göndərilən istənilən göndəriş, təyin olunmuş göndərən operatorun daxili xidmətində belə göndərişlərin qəbul oluna biləcəyi dərəcədə aviatariflər istisna olmaqla, bütün poçt rüsumlarından azad edilir.

3.2. Bu maddədə;

3.2.1. "Kor insan" termini öz ölkəsində kor və ya zəifgörən kimi rəsmən tanınan və ya Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı tərəfindən istifadə olunan kor və ya zəifgörən insan təyininə uyğun olan istənilən insanı bildirir.

3.2.2. "Kor insanlar təşkilatı" termini kor insanlara xidmət göstərən və ya onları rəsmi təmsil edən müəssisə və ya assosiasiyayı bildirir;

3.2.3. məktub korrespondensiyası reqlamentinə uyğun olaraq korlar üçün göndərişlərə formatından asılı olmayaraq, korrespondensiya, ədəbiyyat (səsyazma daxil olmaqla) və ya insanların korluğu ilə bağlı problemlərin aradan qaldırılmasında onlara köməklik göstərmək məqsədi ilə istehsal olunmuş və ya uyğunlaşdırılmış hər hansı avadanlıq və ya materiallar daxildir.

Maddə 8 Poçt markaları

1. "Poçt markası" termini qüvvədə olan konvensiya ilə qorunur və yalnız bu maddənin və reqlamentlərin şərtlərinə uyğun olan markalara dair istifadə olunmalıdır.

2. Poçt markaları:

2.1. yalnız üzv ölkəyə və ya əraziyə aid olan xüsusi orqan tərəfindən İttifaqın aktlarına uyğun olaraq çap olunur və dövriyyəyə buraxılır;

2.2. İttifaq aktlarına uyğun olaraq, poçt göndərişlərinə yapışdırıldıqda, onların həqiqi dəyərində uyğun gələn məbləğdə poçt rüsumunun əvvəlcədən ödənişinin baş verməsi suverenliyin təzahürüdür;

2.3. poçt rüsumlarının və ya filateliyanın əvvəlcədən ödənişi üçün buraxan üzv ölkədə və ya ərazidə onun milli qanunvericiliyinə uyğun olaraq dövriyyədə olmalıdır;

2.4. buraxan üzv ölkənin və ya ərazinin bütün sakinləri üçün əlçatan olmalıdır.

3. Poçt markalarına aşağıdakılar daxildir:

3.1. buraxan üzv ölkənin və ya ərazinin latın hərfləri ilə¹ yazılmış adı;

3.2. aşağıdakıları ifadə edən nominal dəyər:

3.2.1. prinsip etibarilə, buraxan üzv ölkənin və ya ərazinin rəsmi valyutasında hərf və ya simvol kimi;

3.2.2. digər xüsusi identifikasiya nişanları ilə.

4. Poçt markalarının üzərində əks etdirilən dövlət emblemləri, hökumət təşkilatlarının rəsmi xidməti yazıları və loqotipləri, sənaye mülkiyyətinin mühafizəsi üzrə Paris konvensiyasının müddəaları çərçivəsində qorunur.

5. Poçt markalarının mövzu və süjetləri:

5.1. İttifaq nizamnaməsinin preambulasına və İttifaq orqanlarının qəbul etdiyi qərarlara uyğun gəlməlidir;

5.2. Üzv ölkə və ya ərazinin mədəni özünəməxsusluğu ilə sıx əlaqəsi olmalı və ya mədəniyyətin yayılmasına və ya sülhün qorunmasına yardımçı olmalıdır;

¹ Poçt markasını icad edən ölkə kimi Böyük Britaniya üçün istisna olunur.

5.3. Üzv ölkənin və ya ərazinin tarixinə aid olmayan dahi şəxsiyyətlərin şərəfinə və ya hansısa hadisə ilə əlaqədar xatirə markaları buraxdırıldığı təqdirdə, onlar bu üzv ölkə və ya ərazi ilə sıx bağlı olmalıdır;

5.4. siyasi xarakter daşımamalı və ya hansısa şəxslər, yaxud ölkələr üçün təhqiredici olmamalıdır;

5.5. Üzv ölkə və ya ərazi üçün mühüm əhəmiyyət kəsb etməlidir.

6. Poçt ödənişinin qeydləri, frankiroval maşınların izləri və İttifaq aktlarına uyğun olan digər çap və ya ştempelləmə üsulları ilə alınan izlər yalnız üzv ölkənin və ya ərazinin razılığı ilə qoyula bilər.

7. Yeni texnologiyalar üzrə və ya yeni materiallardan hazırlanmış poçt markalarının buraxılışından əvvəl onların poçtun emalı üçün nəzərdə tutulan maşınların funksionallığı ilə uyğunluğu barədə zəruri məlumatı üzv ölkələr Beynəlxalq büroya bildirirlər. Beynəlxalq büro bu barədə digər üzv ölkələri və onların təyin olunmuş operatorlarını məlumatlandırır.

Maddə 9 Poçtun təhlükəsizliyi

1. Üzv ölkələr və onların təyin olunmuş operatorları Ümumdünya Poçt İttifaqının təhlükəsizlik standartlarında müəyyən edilmiş təhlükəsizlik üzrə tələblərə riayət etməlidirlər, habelə əhalinin geniş kütləsinin poçt xidmətlərinə olan inamının saxlanması və artırılması məqsədi ilə bütün poçt sahələrində təhlükəsizlik strategiyasını qəbul etməli və həyata keçirməlidirlər. Bu strategiyaya məlumatların mübadiləsi üzrə ÜPI-nin texniki standartlarına uyğun Poçt əməliyyatı şurasının və Administrativ şuranın (poçt göndərişlərinin növü və onların eyniləşdirmə meyarı daxil olmaqla) təsdiq etdiyi yerinə yetirmə haqqında əsasnamələrdə müəyyən edilmiş poçt göndərişləri barədə ilkin elektron məlumatların ötürülməsinə qarşı qanunvericiliyin tələblərinə uyğunluq prinsipi daxil olunur. Həmçinin, belə strategiyaya üzv ölkələr və onların təyin olunmuş operatorları arasında etibarlılığın, daşınmanın və depeşlərin təhlükəsizliyinin təminatına aid olan informasiya mübadiləsi daxil edilir.

2. Beynəlxalq poçt daşınmaları sırasında başlanmış bütün təhlükəsizlik tədbirləri onların yönəldiyi təhlükə və təhdidlərə uyğun gəlməlidir və poçt şəbəkəsinin xüsusiyyəti nəzərə alınmalıdır, onların tətbiqi beynəlxalq poçt mübadiləsi və ticarətə əngəl törətməməlidir. Dünya miqyasında poçtun istismarına təsir göstərə biləcək təhlükəsizlik tədbirləri balanslaşdırılmalıdır, onların tətbiqi isə bütün maraqlı tərəflərin iştirakı ilə beynəlxalq səviyyədə razılaşdırılmalıdır.

Maddə 10 Dayanıqlı inkişaf

1. Üzv ölkələr və ya onların təyin olunmuş operatorları ətraf mühitin qorunmasına, sosial və iqtisadi fəaliyyətə böyük diqqət yetirilməklə, poçtun

istismarının bütün səviyyələrində inkişaf sahəsində səmərəli strategiyanı işləyib hazırlamalı, həyata keçirməli və poçt xidmətləri çərçivəsində dayanıqlı inkişafı bağlı məsələlərə diqqət yetirilməsinə yardım etməlidirlər.

Maddə 11 Hüquq pozuntuları

1. Poçt göndərişləri:

1.1. Üzv ölkələr aşağıdakı hərəkətlərin qarşısını almaq, habelə günahkarları təqib və cəzalandırmaq üçün bütün zəruri tədbirləri görməyi öhdələrinə götürürlər:

1.1.1. Poçt göndərişlərinə narkotik, psixotrop və ya partlayış təhlükəsi olan yanacaq və ya konvensiyanın birmənalı icazə vermədiyi digər təhlükəli maddələrin daxil edilməsi;

1.1.2. pedofiliya və ya uşaq pornoqrafiyasına aidiyyəti olan əşyaların poçt göndərişlərinə daxil edilməsi.

2. Ümumilikdə poçt ödənişi, o cümlədən poçt ödəniş vasitələri:

2.1. Üzv ölkələr poçt ödənişi vasitələri sahəsində bu konvensiyada nəzərdə tutulan hüquq pozuntularının qarşısının alınması, yatırılması və cəzalandırılması üçün bütün zəruri tədbirlərin görülməsini öhdələrinə götürürlər, konkret olaraq:

2.1.1. dövriyyədə olan və ya dövriyyədən çıxarılan poçt markaları;

2.1.2. poçt ödəniş nişanları;

2.1.3. frankiroval maşınların və çap dəzgahlarının həkləri;

2.1.4. beynəlxalq cavab kuponları.

2.2. Bu konvensiyada ödəniş üsulları sahəsində qanun pozuntusunda icraçının və ya üçüncü şəxsin qeyri-qanuni zənginləşmək niyyəti ilə törədilmiş aşağıdakı fəaliyyətlərdən biri nəzərdə tutulur. Cəzalandırılmalıdır:

2.2.1. saxtalaşdırma, imitasiya və ya poçt ödəniş vasitələrinin saxtalaşdırılması və ya onların icazə verilməyən üsulla hazırlanması ilə bağlı digər cinayət əməlləri;

2.2.2. saxtalaşdırılmış, imitasiya olunmuş və ya saxtalaşdırılmış poçt ödəniş vasitələrinin istifadəsi, dövriyyəyə buraxılması, kommersiyyalaşdırılması, çatdırılması, yayılması, nəql olunması, idxalı, ixracı, nümayişi və ya təqdimatı (həmçinin reklam məqsədi ilə);

2.2.3. artıq istifadə olunmuş ödəniş vasitələrinin poçt üçün istifadə olunması və ya dövriyyəyə buraxılması;

2.2.4. yuxarıda qeyd olunan qanun pozuntularının birini törətmək cəhdləri.

3. Qarşılıqlılıq prinsipi:

3.1. sanksiyalara gəldikdə, milli və ya xarici ödəniş vasitələri haqqında söhbət getdiyindən asılı olmayaraq, §2-də nəzərdə tutulmuş hərəkətlər arasında heç bir fərq qoyulmamalıdır, qanuni əsaslarla və ya razılışma əsasında heç bir qarşılıqlılıq şərtləri bu müddəaya tətbiq olunmamalıdır.

Maddə 12 Fərdi məlumatların emalı

1. Müştərilərin fərdi məlumatları milli qanunvericiliyə uyğun olaraq, yalnız onların alındığı məqsədlər üçün istifadə oluna bilər.

2. Müştərilərin şəxsi məlumatları tətbiq edilən milli qanunvericiliyə uyğun olaraq, yalnız bu məlumatlara giriş əldə etməyə icazə verilmiş üçüncü tərəflərə bildirilir.

3. Üzv ölkələr və onların təyin olunmuş operatorları, özlərinin milli qanunvericiliyinə əməl etməklə, müştərilərin fərdi məlumatlarının məxfilik və mühafizəsini təmin etməlidir.

4. Təyin olunmuş operatorlar öz müştərilərini, onların fərdi məlumatlarının istifadəsi və bu istifadənin son məqsədi barədə məlumatlandırır.

2-ci hissə

Məktub korrespondensiyasına və poçt bağlamalarına tətbiq edilən qaydalar

1-ci fəsil

Xidmətlərin göstərilməsi

Maddə 13 Əsas xidmətlər

1. Üzv ölkələr onların təyin olunmuş operatorları tərəfindən məktub korrespondensiyası göndərişlərinin qəbulu, emalı, daşınması və çatdırılmasının təmin olunmasını izləməlidirlər.

2. Məktub korrespondensiyası göndərişlərinə aiddir:

2.1. çəkisi 2 kiloqrama qədər olan prioritetli və qeyri-prioritetli göndərişlər;

2.2. çəkisi 2 kiloqrama qədər olan məktub, poçt kartları, çap nəşrləri və kiçik paketlər;

2.3. çəkisi 7 kiloqrama qədər olan korlar üçün göndərişlər;

2.4. çəkisi 30 kiloqrama qədər olan və "M kisələri" adlandırılan, tərkibində eyni ünvan sahibinə göndərilən qəzet, dövri nəşrlər, kitablar və bu kimi çap məhsulları olan xüsusi kisələr.

3. Məktub korrespondensiyası göndərişləri məktub korrespondensiyası reqlamentinə uyğun olaraq, onların emal sürətinə və ya içərisindəkilərə əsasən təsnif olunur.

4. §2-də qeyd olunan hədlərdən yüksək çəki hədləri məktub korrespondensiyası göndərişlərinin müəyyən kateqoriyaları üçün məktub

korrespondensiyası reqlamentində nəzərdə tutulmuş şərtlərə uyğun fakültativ olaraq tətbiq edilir.

5. §8-in müddələrinin şərtləri ilə üzv ölkələr çəkisi 20 kiloqramadək olan poçt bağlamalarının qəbulu, emalı, daşınması və çatdırılmasını ya konvensiyanın müddəaları əsasında, ya da çıxan bağlamalar və ikitərəfli razılaşmalarda onların müştəriləri üçün istənilən digər daha əlverişli vasitələrdən istifadə etməklə, onların təyin olunmuş operatorlarının təmin etməsini izləməlidirlər.

6. Poçt bağlamalarının reqlamentində nəzərdə tutulmuş şərtlərə müvafiq olaraq, çəki hədləri 20 kiloqramdan artıq olan poçt bağlamalarının müəyyən kateqoriyaları üçün hədlər fakültativ tətbiq edirlər.

7. İstənilən üzv ölkənin bağlamaların daşınmasını öhdəsinə götürməyən təyin olunmuş operatoru konvensiyanın müddələrinin yerinə yetirilməsini nəqliyyat müəssisələrinə tapşıra bilər. Eyni zamanda o, bu xidməti həmin nəqliyyat müəssisələrinin xidmət göstərdikləri yaşayış məntəqələrindən və ya bu məntəqələrə göndərilən bağlamalarla məhdudlaşdıra bilər.

8. §5-də nəzərdə tutulmuş müddələrdən kənara çıxaraq 2001-ci ilin 1 yanvar tarixinədək poçt bağlamaları haqqında sazişi imzalamayan üzv ölkələr poçt bağlamaları xidmətini təmin etməyə borclu deyildirlər.

Maddə 14

Formatından asılı olaraq məktub korrespondensiyası göndərişlərinin təsnifatı

1. 13.3-cü maddədə sözügedən təsnifat sistemləri çərçivəsində məktub korrespondensiyası göndərişləri formatından da asılı olaraq, kiçik formatlı məktublar (P) , böyük formatlı məktublar (G) və formatsız məktublara (E) təsnif edilə bilər. Çəki və ölçü hədləri məktub korrespondensiyası reqlamentində dəqiq müəyyənləşdirilir.

Maddə 15

Əlavə xidmətlər

1. Üzv ölkələr aşağıdakı əlavə məcburi xidmətlərin göstərilməsini təmin edirlər:

1.1. çıxan prioritetli və aviaməktub korrespondensiyası göndərişləri üçün sifarişli göndərişlər xidməti;

1.2. bütün daxil olan sifarişli məktub korrespondensiyası göndərişləri üçün sifarişli göndərişlər xidməti.

2. Üzv ölkələr və ya onların təyin olunmuş operatorları aşağıdakı əlavə fakültativ xidmətləri, bu xidmətləri göstərmək qərarını qəbul etmiş təyin olunmuş operatorlar arasındakı münasibətlərdə təqdim edə bilərlər:

2.1. məktub korrespondensiyası göndərişləri və bağlamalar üçün qiyməti bəyan olunmuş göndərişlər xidməti;

2.2. məktub korrespondensiyası göndərişləri və bağlamalar üçün ödəmə şərtli göndərişlər xidməti;

2.3. məktub korrespondensiyası göndərişləri və bağlamaların kuryerlə çatdırma xidməti;

2.4. sifarişli məktub korrespondensiyası göndərişlərinin və ya qiyməti bəyan olunmuş göndərişlərin şəxsən ünvan sahibinə verilməsi xidməti;

2.5. məktub korrespondensiyası göndərişləri və bağlamalar üçün tarif və rüsumları tutmadan göndərişlərin çatdırılması xidməti;

2.6. kövrək və iri bağlamalar xidməti;

2.7. təyinatı xaricə olan, bir göndərən tərəfindən qruplaşdırılan göndərişlər üçün qruplaşdırılmış "Konsiqnasiya" göndərişlər xidməti;

2.8. malların qaytarılması xidməti, malların, alıcı tərəfindən ilkin satıcıya göndərən ölkənin icazəsi əsasında qaytarılması.

3. Aşağıdakı əlavə üç xidmət həm məcburi, həm də fakültativ hissəyə malikdir:

3.1. cavablı beynəlxalq kommersiya korrespondensiya xidməti (CBKK), əsasən fakültativ olan, lakin bütün üzv ölkələr və ya onların təyin edilmiş operatorları CBKK göndərişlərinin qaytarılması xidmətini təmin etməlidir;

3.2. beynəlxalq cavab kuponları xidməti, bu kuponlar istənilən üzv ölkədə mübadilə oluna bilər, lakin onların satışı fakültativdir;

3.3. sifarişli məktub korrespondensiyası göndərişləri, bağlamalar və qiyməti bəyan edilmiş göndərişlər üçün alınma haqqında bildiriş, bütün üzv ölkələr və ya onların təyin olunmuş operatorları daxil olan göndərişlər üçün alınma haqqında bildiriş qəbul edirlər, lakin çıxan göndərişlər üçün alınma haqqında bildiriş xidmətinin göstərilməsi fakültativdir.

4. Bu xidmətlərin təsviri və onlar üçün tutulan tariflər reqlamentlərdə göstərilir.

5. Daxili rejimdə aşağıda sadalanan xidmətlər üzrə xüsusi tariflərin ödənilməsi tələb olunduğu təqdirdə, təyin edilmiş operatorlar reqlamentlərdə qeyd olunan şərtlərə uyğun beynəlxalq göndərişlər üzrə həmin tarifləri tutmaq hüququna malikdir:

5.1. çəkisi 500 qr-dan artıq kiçik paketlərin çatdırılması;

5.2. son verilmə müddətindən sonra verilən məktub korrespondensiyası göndərişləri;

5.3. əməliyyat pəncərələrinin iş vaxtı qurtardıqdan sonra verilən göndərişlər;

5.4. göndərişlərin göndərənə yaşayış yeri üzrə qəbulu;

5.5. əməliyyat pəncərələrinin iş vaxtı qurtardıqdan sonra məktub korrespondensiyası göndərişlərinin geri tələb olunması;

5.6. tələb olunanadək göndərişlər;

5.7. çəkisi 500 qr-dən artıq məktub korrespondensiyası göndərişlərinin və poçt bağlamalarının saxlanması;

5.8. daxilolma haqqında bildirişə cavab olaraq bağlamaların çatdırılması;

5.9. fors-major vəziyyətlərin təsiri ilə bağlı risklərin ödənilməsi.

Maddə 16 EMS və kompleks logistika

1. Üzv ölkələr və ya təyin olunmuş operatorlar reqlamentlərdə təsvir olunan aşağıdakı xidmətlərin göstərilməsi haqqında öz aralarında razılığa gələ bilirlər:

1.1. EMS xidməti sənədlərin və yüklərin göndərilməsi üçün mümkün qədər fiziki vasitələrdən istifadə etməklə göstərilən təcili poçt xidmətidir və poçt xidmətlərindən ən sürətlisidir, bu xidmət çoxtərəfli nümunəvi EMS sazişi və ya ikitərəfli sazişlər əsasında göstərilə bilər;

1.2. kompleks logistika xidməti logistika sahəsində müştərilərin ehtiyaclarını tamamilə təmin edir və malların və sənədlərin fiziki daşınmasından əvvəlki və sonrakı mərhələləri əhatə edir.

Maddə 17 Elektron poçt xidmətləri

1. Üzv ölkələr və ya təyin olunmuş operatorlar öz aralarında reqlamentlərdə təsvir olunmuş aşağıdakı elektron poçt xidmətlərinin göstərilməsi haqqında razılığa gələ bilirlər:

1.1. elektron poçt təyin olunmuş operatorlar tərəfindən xəbərlərin və informasiyanın elektron ötürülməsində istifadə olunan poçt elektron xidmətidir;

1.2. sifarişli elektron poçt autentifikasiya olunmuş istifadəçilər arasında mühafizə edilən rabitə kanalı ilə keçən elektron məlumatın göndərilməsinin və çatdırılmanın təsdiqini təqdim edən təhlükəsiz elektron xidmətdir;

1.3. şəhadətnamə üçün elektron poçt ştempeli sənədlərin elektron şəkildə ötürülməsi və bir və ya bir neçə iştirakçının müəyyən vaxtda keçirdiyi əməliyyatın müvafiq əslilik formasında aparılmasının sübutlu təsdiqidir;

1.4. elektron poçt qutusu autentifikasiya olunmuş göndərənə elektron məlumat yollamaq, habelə autentifikasiya olunmuş alıcı üçün elektron məlumat və informasiyaların çatdırılmasına və saxlanılmasına imkan verir.

Maddə 18 Göndərilməsinə icazə verilməyən göndərişlər. Qadağalar

1. Ümumi müddəalar:

1.1. Konvensiya və reqlamentlərin tələb etdiyi şərtlərə cavab verməyən göndərişlərin göndərilməsinə icazə verilmir. Fırıldaçılıq aktına kömək etmək üçün və ya ödənilməli olan məbləği tam ödəməmək niyyəti ilə göndərilən göndərişlər buraxılmır;

1.2. bu maddədə göstərilən qadağalara olan istisnalar reqlamentlərdə öz əksini tapır;

1.3. bütün üzv ölkələr və ya onların təyin olunmuş operatorları bu maddədə adıçəkilən qadağalar siyahısını genişləndirmək imkanına malik olmalıdır və onlar müvafiq sorğu kitabçasına daxil edildikdən sonra dərhal tətbiq edilə bilər.

2. Göndərişlərin bütün kateqoriyaları üçün qadağalar:

2.1. bütün kateqoriyalı göndərişlərə aşağıda sadalanan əşyaların daxil edilməsi qadağan olunur:

2.1.1. narkotik və psixotrop maddələr, onların Narkotiklərə Nəzarət üzrə Beynəlxalq Komitənin (NNBK) müəyyənləşdirdiyi kimi və ya təyinat ölkəsində qadağan olunan digər qeyri-qanuni maddələr;

2.1.2. nalayiq və ya əxlaqsızlıq xarakteri daşıyan əşyalar;

2.1.3. kontrafakt və pirat əşyalar;

2.1.4. təyinat ölkəsinə gətirilməsi və ya bu ölkədə dövriyyəsi qadağan olunan digər əşyalar;

2.1.5. öz xarakteri və ya qablaşdırılmasına görə poçt işçiləri və ya əhali üçün təhlükə törədə bilən, poçt avadanlığı və ya üçüncü tərəfin mülkiyyətini və ya digər göndərişləri ləkələyə və korlaya bilən əşyalar;

2.1.6. cari və şəxsi yazışma xarakterinə malik olan sənədlər, habelə göndərəni və alıcısı olmayan və ya onlarla yaşayan şəxslərin mübadilə etdikləri hər növ korrespondensiya.

3. Partlayıcı, alışan və ya radioaktiv maddələr, habelə digər təhlükəli yüklər:

3.1. bütün kateqoriyalı göndərişlərə partlayıcı, alışan maddələrin və ya digər təhlükəli yüklərin, habelə radioaktiv maddələrin qoyulması qadağan olunur;

3.2. bütün kateqoriyalı göndərişlərə təchiz edilməmiş partlayıcı qurğu və döyüş sursatlarının, o cümlədən təchiz edilməmiş qumbara, mərmii və digər analoji əşyaların, həmçinin bu cür qurğu və əşyaların sürətlərinin qoyulması qadağan olunur;

3.3. müstəsna qaydada reqlamentlərdə icazə verilən kimi dəqiq göstərilən təhlükəli yüklər göndərilməyə buraxılır;

4. Canlı heyvanlar:

4.1. bütün kateqoriyalı göndərişlərdə canlı heyvanları göndərmək qadağan olunur;

4.2. Müstəsna qaydada qiyməti bəyan olunmuş göndərişlər istisna olmaqla, məktub korrespondensiyası göndərişlərində göndərilməyə icazə verilir:

4.2.1. arı, zəli, barama qurdları;

4.2.2. parazitlərin və zərərli həşəratların məhvedicilərinin tədqiqatları üçün nəzərdə tutulmuş və tanınmış rəsmi müəssisələr arasında mübadilə olunan parazit və zərərli həşəratların məhvediciləri;

4.2.3. tibbi-bioloji təhqiqatlar məqsədi ilə rəsmi tanınmış müəssisələr üçün drozofil (*Drosophilidae*) fəsiləsinin milçəkləri.

4.3. Müstəsna qaydada bağlamalarda göndərilməyə icazə verilir:

4.3.1. əlaqədar ölkələrin poçt qaydaları və daxili qanunvericiliyi ilə poçtla göndərilməsinə icazə verilən canlı heyvanlar.

5. Korrespondensiyanın bağlamalara qoyulması

5.1. Aşağıdakı əşyaları poçt bağlamalarına qoymaq qadağan olunur:

5.1.1. göndərən və ünvan sahibi və ya onlarla yaşayan şəxslərdən başqa digər şəxslərin öz aralarında mübadilə etdikləri korrespondensiya (arxiv sənədləri istisna olmaqla).

6. Sikkə, banknotlar və digər qiymətli əşyalar

6.1. Sikkə, bank biletləri, kredit biletləri və ya təqdim edənin adına olan sərəvtlər, yol çekləri, məmumat şəklində və ya emal olunmamış halda platin, qızıl, gümüş, qiymətli daşlar, zərgərlik məmumatları və digər qiymətli əşyalar qoymaq qadağan olunur:

6.1.1. qiyməti bəyan olunmamış məktub korrespondensiyası göndərişlərinə:

6.1.1.1. lakin göndərən və təyinat ölkələrinin milli qanunvericiliyi icazə verdiyi təqdirdə, bu əşyalar bağlı zərfdə sifarişli göndərişlər kimi göndərilə bilər.

6.1.2. göndərən və təyinat ölkələrin milli qanunvericiliyinə müvafiq olaraq icazə halları istisna olmaqla, qiyməti bəyan olunmamış bağlamalarda;

6.1.3. qiymətin bəyan olunmasına icazə verən iki ölkə arasında mübadilə olunan və qiyməti bəyan olunmamış bağlamalarda:

6.1.3.1. bundan əlavə, istənilən üzv ölkə və ya təyin olunmuş operator çıxan və ya onların ərazisinə göndərilən və ya onların ərazisindən açıq tranzitlə göndərilən qiyməti bəyan olunmuş və ya qiyməti bəyan olunmamış bağlamalara qızıl külçələrini qoymağı qadağan etmək hüququna malikdir: o, bu göndərişlərin həqiqi dəyərini məhdudlaşdırır.

7. Çap nəşrləri və korlar üçün göndərişlər

7.1. çap nəşrləri və korlar üçün göndərişlər heç bir annotasiyaya malik ola bilməz, onların tərkibində cari və ya şəxsi yazışma xarakterli heç bir sənəd ola bilməz;

7.2. gömrük nəzarətinə aid olan göndərişlər üçün gömrük baxışına təqdim etməyə görə təxmini məbləği reqlamentlərdə müəyyən edilən yığım tutula bilər. Bu yığım yalnız gömrüyə təqdim olunmaya və gömrük və ya digər oxşar rüsumların tətbiq edildiyi gömrük təmizləmələri aparılan göndərişlər üçün tutulur.

8. Səhvən qəbul olunmuş göndərişlərin emalı:

8.1. Səhvən qəbul olunmuş göndərişlərin emalı reqlamentlərdə müəyyən edilir. Bununla yanaşı, §2.1.1, §2.1.2, §3.1 və §3.2-də sadalanan, əşyalar qoyulan göndərişlər heç bir halda təyinatı üzrə çatdırılmamalı, ünvan sahiblərinə təqdim olunmamalı, verilən yerə qaytarılmamalıdır. §2.1.1, §3.1 və §3.2-də qeyd olunan əşyalar tranzit göndərişlərdə aşkar edildiyi təqdirdə, elələri ilə tranzit ölkənin daxili qanunvericiliyinə uyğun rəftar etmək lazımdır.

Maddə 19 Reklamasiyalar

1. Hər bir təyin olunmuş operator onun özünün xidmətində və ya digər təyin olunmuş operatorun xidmətində qəbul olunmuş bağlama və sifarişli göndərişlər və ya qiyməti bəyan olunmuş göndərişlərə aid reklamasiyaları göndərişin verildiyi gündən sonrakı gündən başlayaraq altı ay müddətində verildiyi təqdirdə, qəbul etməyə

məcburdur. Reklamasiyalar sifarişli prioritetli poçt, EMS və ya elektron poçtla göndərilir. Altı aylıq müddət iddianı təqdim edən və təyin edilmiş operatorun arasındakı münasibətlərə aid olunur və təyin olunmuş operatorlar arasında reklamasiyaların yollama müddətini özündə əks etdirmir.

2. Reklamasiyalar reqlamentlərdə nəzərdə tutulmuş şərtlərə uyğun qəbul edilir.

3. Reklamasiyaların işlənməsi pulsuz həyata keçirilir. Buna baxmayaraq, cavabı EMS ilə yollamaq haqqında xahişlə bağlı əlavə xidmətlər prinsip etibarilə reklamsiya verənin hesabına ödənilir.

Maddə 20

Gömrük nəzarəti. Gömrük rüsumları və digər yığımlar

1. Göndərən ölkənin təyin olunmuş operatoru və təyinat ölkəsinin təyin olunmuş operatoru bu ölkələrin qanunvericiliyinə uyğun olaraq, göndərişləri gömrük nəzarətinə təqdim etmək hüququna malikdirlər.

2. Gömrük nəzarətinə aid olan göndərişlər üçün reqlamentlərdə təyin olunmuş təxmini yığım tutula bilər. Bu yığım yalnız gömrük və ya digər oxşar yığımların tutulmalı olduğu göndərişlərin gömrüyə təqdim edilməsi və gömrük təmizləmələri üçün tutulur.

3. Təyin olunmuş operatorlar, müştərilərin tapşırığı ilə gömrük təmizləməsini etməyə icazə almış, yaxud müştərinin adından və ya təyinat ölkəsinin təyin etdiyi operatorun adından müştərilərdən bu əməliyyata çəkilən faktiki xərclərə əsaslanmış tarif tuta bilərlər. Bu tarif milli qanunvericiliyə uyğun olaraq gömrükdə bəyan olunmuş bütün göndərişlər, o cümlədən gömrük rüsumlarından azad edilmiş göndərişlər üçün tutula bilər. Müştərilər müvafiq tarif barədə əvvəlcədən məlumatlandırılmalıdırlar.

4. Təyin olunmuş operatorlara göndərənlərdən və ya vəziyyətdən asılı olaraq, göndərişlərin alıcılarından gömrük rüsumlarının və bütün digər mümkün yığımların tutulmasına icazə verilir.

Maddə 21

Bağlı depeşlərin hərbi hissələrlə mübadiləsi

1. Bağlı məktub korrespondensiyası depeşlərinin mübadiləsi başqa ölkələrin quru, dəniz və hava yolu xidmətlərinin vasitəsilə həyata keçirilə bilər:

1.1. Üzv ölkələrdən birinin poçt müəssisələri və Birləşmiş Millətlər Təşkilatının sərəncamında olan hərbi bölmələrin komandanları arasında;

1.2. bu hərbi bölmələrin komandanları arasında;

1.3. Üzv ölkələrdən birinin poçt müəssisələri və dəniz, hava və ya hərbi bölmələrin, bu ölkənin xaricdə olan hərbi gəmiləri və ya təyyarələrin komandanları arasında;

1.4. eyni ölkənin dəniz, hava və ya hərbi bölmələrin, hərbi gəmilərin və ya təyyarələrin komandanları arasında.

2. §1-də sözügedən depeşlərə daxil edilən məktub korrespondensiyası göndərişləri yalnız hərbi bölmələrin və ya qərargahların qulluqçularına, habelə depeşləri alan və ya göndərən hərbi gəmilərin və ya təyyarələrin ekipajlarına ünvanlanmalı və ya onlardan daxil olmalıdır. Bu göndərişlərə tətbiq edilən tariflər və göndərmə şərtləri onun qaydalarına uyğun olaraq, hərbi bölməyə və ya dəniz gəmiləri və ya təyyarələrinə malik hərbi bölmənin sərəncamına verən üzv ölkənin təyin olunmuş operatoru tərəfindən müəyyənləşdirilir.

3. Xüsusi razılaşma olmadıqda üzv ölkənin təyin olunmuş operatoru, sərəncama hərbi bölməni təqdim etmiş və ya onun hərbi gəmiləri və ya təyyarələri olan üzv ölkənin təyin olunmuş operatoru müvafiq təyin olunmuş operatorlara depeşin tranziti üzrə xərcləri, son xərcləri və hava daşımaları üzrə xərcləri ödəməyə borcludur.

Maddə 22

Xidmətin keyfiyyəti sahəsində normativlər və nəzarət rəqəmləri

1. Üzv ölkələr və ya onların təyin olunmuş operatorları daxil olan məktub korrespondensiyası göndərişləri və bağlamaların çatdırılması sahəsində özünün normativ və nəzarət rəqəmlərini müəyyənləşdirməli və dərc etməlidir.

2. Adətən, gömrük nəzarəti üçün tələb olunan müddətə artırılan bu normativ və nəzarət rəqəmləri onların daxili xidmətinin oxşar göndərişlərinə aid tətbiq edilənlərdən daha az əlverişli olmamalıdır.

3. Göndərən üzv ölkələr və ya onların təyin olunmuş operatorları prioritet göndərişlər, məktub korrespondensiyası aviagöndərişləri, həmçinin prioritetli poçt bağlamaları, aviabağlamalar və ekonom-klass/yerüstü bağlamalar üçün də sondan sona göndərilmə normativlərini müəyyənləşdirməli və dərc etməlidirlər.

4. Üzv ölkələr və ya onların təyin olunmuş operatorları xidmətin keyfiyyəti sahəsində normativlərin tətbiqinin qiymətləndirməsini aparırlar.

2-ci fəsil

Məsuliyyət

Maddə 23

Təyin olunmuş operatorların məsuliyyəti. Kompensasiyalar

1. Ümumi müddəalar:

1.1. 24-cü maddədə nəzərdə tutulan hallar istisna olmaqla, təyin olunmuş operatorlar aşağıdakılara cavabdehdir:

1.1.1. sifarişli göndərişlərin, sadə bağlamaların, qiyməti bəyan olunmuş göndərişlərin itirilməsinə, oğurlanmasına və zədələnməsinə;

1.1.2. çatdırılmamasının səbəbi bildirilməyən sifarişli göndərişlərin, qiyməti bəyan olunmuş göndərişlərin və sadə bağlamaların geri qaytarılmasına;

1.2. təyin olunmuş operatorlar §1.1.1 və §1.1.2-də qeyd olunanlar istisna olmaqla, göndərişlər üçün məsuliyyət daşıyırlar;

1.3. bu konvensiyada nəzərdə tutulmayan bütün digər hallarda təyin olunmuş operatorlar məsuliyyət daşıyırlar;

1.4. əgər sifarişli göndərişin, sadə bağlamanın və ya qiyməti bəyan olunmuş göndərişlərin itirilməsi və ya tam zədələnməsi ziyanın ödənilməsi üçün əsas verməyən səbəb olan fors-major vəziyyətin nəticəsi olarsa, göndərən sığorta ödənişi istisna olmaqla, göndərişin qəbulunda ödədiyi tarifi kompensasiya edilməsi hüququna malikdir;

1.5. kompensasiyaların məbləğləri məktub korrespondensiyası və poçt bağlamaları reqlamentlərində qeyd olunan məbləğlərdən artıq olmamalıdır;

1.6. kompensasiya məbləğinin ödənilməsində dolayı itkilər, itirilmiş mənfəət və ya mənəvi zərər nəzərə alınmır;

1.7. təyin olunmuş operatorların məsuliyyətinə aid olan bütün müddəalar dəyişilməz, məcburi və qətidir. Təyin olunmuş operatorlar heç vaxt konvensiya və reqlamentlərdə müəyyən edilmiş hədlərdən artıq, hətta ciddi səhv (əhəmiyyətli nöqsan) olduğu halda belə, məsuliyyət daşıyırlar.

2. Sifarişli göndərişlər:

2.1. sifarişli göndərişin itirildiyi, tam oğurlandığı və ya tam zədələndiyi təqdirdə, göndərən məktub korrespondensiyası reqlamentində müəyyən edilmiş kompensasiyanı almaq hüququna malikdir. Göndərən məktub korrespondensiyası reqlamentində müəyyən edilən məbləğdən az məbləği tələb etdiyi təqdirdə, təyin olunmuş operator bu az məbləği ödəmək və onun əsasında bunun aid olduğu digər təyin olunmuş operatorlardan kompensasiyanın ödənilməsini tələb etmək hüququna malikdir;

2.2. sifarişli göndərişin qismən oğurlanması və ya qismən zədələndiyi hallarda göndərən, prinsip etibarilə vurulmuş zərərin və ya zədənin həqiqi dəyərində uyğun kompensasiyanın ödənilməsi hüququna malikdir.

3. Sadə bağlamalar:

3.1. sadə bağlamanın itirilməsi, bütövlükdə oğurlanması və ya tam zədələndiyi hallarda göndərən poçt bağlamaları reqlamentində müəyyən edilmiş kompensasiyanın ödənilməsi hüququna malikdir. Əgər göndərən poçt bağlamaları reqlamentində müəyyən edilən məbləğdən az məbləği tələb edərsə, təyin olunmuş operatorlar bu az məbləği ödəmək və onun əsasında bunun aid olduğu digər təyin olunmuş operatorlardan kompensasiyanın ödənilməsini tələb etmək hüququna malikdirlər;

3.2. sadə bağlamanın qismən oğurlanması və ya qismən zədələndiyi hallarda göndərən, prinsip etibarilə dəymiş zərərin və ya zədənin həqiqi dəyərində uyğun olan kompensasiyanın ödənilməsi hüququna malikdir;

3.3. təyin olunmuş operatorlar öz aralarında onun çəkisindən asılı olmayaraq, poçt bağlamaları reqlamentində bağlamalar üzrə müəyyən edilmiş məbləğin tətbiq edilməsi barədə ikitərəfli münasibətlərdə razılığa gələ bilirlər.

4. Qiyməti bəyan olunmuş göndərişlər:

4.1. qiyməti bəyan olunmuş göndərişin itirildiyi, bütövlükdə oğurlandığı və ya tam zədələndiyi hallarda göndərən, prinsip etibarilə xüsusi alqı hüququ (XAH) ilə bəyan olunmuş qiymətin məbləğinə uyğun olan kompensasiyanın ödənilməsi hüququna malikdir;

4.2. qiyməti bəyan olunmuş göndərişin qismən oğurlandığı və ya qismən zədələndiyi hallarda göndərən, prinsip etibarilə dəyən zərərin həqiqi dəyərində uyğun olan kompensasiyanın ödənilməsi hüququna malikdir. Lakin bu kompensasiya heç bir halda XAH-la ifadə olunmuş, bəyan edilmiş qiymətin məbləğindən artıq ola bilməz.

5. Çatdırılmamasının səbəbi xəbər verilməmiş sifarişli məktub korrespondensiyası göndərişi və ya qiyməti bəyan olunmuş məktub korrespondensiyası göndərişi geri qaytarıldığı təqdirdə, göndərən yalnız göndərişin verilməsi zamanı ödədiyi tariflərin kompensasiyasını almaq hüququna malikdir.

6. Çatdırılmamasının səbəbi haqda məlumat verilməmiş bağlama geri qaytarıldığı təqdirdə, göndərən yalnız qəbul ölkəsində bağlamanın verilməsi zamanı ödədiyi tariflərin və təyinat ölkəsindən bağlamanın qaytarılması ilə bağlı çəkilən xərclərin kompensasiyasını almaq hüququna malikdir.

7. §2, §3 və §4-də nəzərdə tutulan hallarda ödənilən kompensasiyanın məbləği yollama üçün göndərişin qəbul yeri və anında həmin növdən olan əşya və ya malların preyskurant qiymətinin XAH-a çevrilən məbləği ilə hesablanır. Preyskurant qiymətlərinin olmadığı halda, kompensasiyanın ödənilməsi eyni əsaslarla hesablanan əşya və ya malların adi qiymətləri ilə hesablanır.

8. Əgər kompensasiyanın ödənilməsi sifarişli göndərişin, sadə bağlamanın və ya qiyməti bəyan olunmuş göndərişin itirilməsi, bütövlükdə oğurlanması və ya tam zədələnməsinə görə ödənilməlidirsə, göndərən və ya vəziyyətdən asılı olaraq ünvan sahibi bundan əlavə sifarişli və ya sığorta ödənişləri istisna olmaqla, onun göndərişin qəbulunda ödədiyi tariflərin və ödənişlərin kompensasiyasının ödənilməsi hüququna malikdir. Eyni qayda yararsız vəziyyətdə olduğuna görə alıcılar tərəfindən imtina edilmiş, bu zədənin poçt xidmətində və onun məsuliyyət çərçivəsində baş verdiyi sifarişli göndərişlərə, sadə bağlamalara və ya qiyməti bəyan olunmuş göndərişlərə aid olunur.

9. Göndərən öz hüquqlarından yazılı şəkildə ünvan sahibinin xeyrinə imtina etdiyi təqdirdə, §2, §3 və §4-ün müddəələrindən kənar olaraq, ünvan sahibi oğurlanmış, zədələnmiş və ya itirilmiş sifarişli göndərişlərə, sadə bağlamalara və qiyməti bəyan olunmuş göndərişlərə görə kompensasiya almaq hüququna malikdir. Göndərən və ünvan sahibi eyni şəxs olduğu hallarda buna ehtiyac qalmır.

10. Göndərən ölkənin təyin olunmuş operatoru öz ölkəsində sifarişli göndərişlər və qiyməti bəyan olunmuş bağlamalar üçün göndərənlərə, onun ölkəsinin milli qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş kompensasiyanı (əgər onlar yalnız §2.1 və §3.1-də qeyd olunandan az deyildirsə) ödəmək hüququna malikdir. Eyni qayda,

kompensasiya ünvan sahibinə ödənildikdə, təyinat ölkəsinin təyin olunmuş operatora aid edilir. Ancaq §2.1 və 3.1-də müəyyən edilmiş məbləğlər tətbiq olunur:

10.1. təyin olunmuş cavabdeh operatora iddia irəli sürüldüyü halda.

10.2. əgər göndərən ünvan sahibinin xeyrinə öz hüquqlarından imtina edirsə.

11. İkitərəfli razılaşma halları istisna olmaqla, reklamasiyalara baxılma müddətini keçmə və reqlamentlərdə müəyyən edilmiş müddətlər və şərtlər daxil edilməklə, təyin olunmuş operatorlara kompensasiyanın ödənilməsinə dair heç bir düzəliş tətbiq olunmur.

Maddə 24

Üzv ölkələrin və təyin olunmuş operatorların məsuliyyətdən azad edilməsi

1. Təyin olunmuş operatorlar, sifarişli göndərişlər, bağlamalar və qiyməti bəyan olunmuş göndərişlər üçün (əgər verilməsi onların daxili qaydaları ilə belə kateqoriyalı göndərişlər üçün müəyyən edilmiş şəraitdə həyata keçirilmişdirsə) məsuliyyət daşımağı dayandırır. Bununla belə məsuliyyət saxlanılır:

1.1. əgər oğurluq və ya zədə verilməyə qədər və ya göndərişin verilməsi zamanı müəyyən olunmuşdursa;

1.2. əgər daxili qanunvericilik buna icazə verirsə, ünvan sahibi və ya lazımı halda göndərən göndəriş qəbul yerinə qaytarılarkən oğurlanmış və ya zərər vurulmuş göndərişi qəbul edərək qeydlərini edirsə;

1.3. əgər daxili qanunvericilik buna icazə verirsə və sifarişli göndəriş məktublar üçün yeşiyə çatdırılmışdırsa, amma alıcı göndərişi almamasını bildirirsə;

1.4. əgər alıcı və ya qəbul yerinə qaytarıldığı halda bağlama və ya qiyməti bəyan olunmuş göndərişin göndərəni düzgün verilmiş qəbzə baxmayaraq, ləngimədən ona göndərişi vermiş təyin olunmuş operatora zədələri aşkaretmə haqqında bildirirsə, o oğurluq və ya zədənin verilmədən sonra olmadığına dair sübutu təqdim etməlidir, "ləngimədən" termini milli qanunvericiliyə əsasən şərh olunmalıdır.

2. Üzv ölkələr və təyin olunmuş operatorlar aşağıdakı hallarda məsuliyyət daşıyırlar:

2.1. 15.5.9-cu maddəyə riayət etmək şərtilə fors-major vəziyyətin təsiri olduqda;

2.2. fors-major vəziyyətin nəticəsində xidməti sənədlərin məhv olunması səbəbindən göndərişlərin taleyini müəyyən edə bilmədiyi halda, onların məsuliyyəti digər vasitələrlə sübut olunmadığı təqdirdə;

2.3. əgər zərər göndərən təqsiri və ya səhlənkarlığı və ya göndərişin içərisinə qoyulan əşyaların xüsusiyyətlərindən irəli gəlsə;

2.4. 18-ci maddədə qeyd edilən qadağanlara aid olan göndərişlər olduqda;

2.5. üzv ölkə və ya bu ölkənin təyin olunmuş operatorunun məlumatına uyğun olaraq təyinat ölkəsinin qanunvericiliyinə əsasən müsadirə olunduqda;

2.6. əgər söhbət qiyməti bəyan olunmuş göndərişlər haqqında gedirsə və qəsdən onların içərisindəkilərin həqiqi dəyərindən artıq qiymət bəyan edilmişdirsə;

2.7. əgər göndərən göndərişin verildiyi gündən başlayaraq sonrakı altı ay müddətində heç bir reklamasiya təqdim etməmişdirsə;

2.8. əgər söhbət hərbi əsirlərin və tərksilahlı olunmuş mülki şəxslərin bağlamalarından gedirsə;

2.9. əgər göndərən hərəkatlarında kompensasiya almaq məqsədi ilə dələduzluq elementləri müşahidə olunursa.

3. Hansı formada tərtib olunmasından asılı olmayaraq, gömrük bəyannamələrinə və gömrük nəzarətindən keçməli olan göndərişlərin gömrük yoxlaması zamanı gömrük xidməti tərəfindən qəbul edilən qərarlara görə üzv ölkələr və təyin olunmuş operatorlar heç bir məsuliyyət daşımır.

Maddə 25

Göndərən məsuliyyəti

1. Göndərən göndərilməsinə icazə verilməmiş və ya buraxılma şərtlərinə cavab verməyən əşyaların göndərilməsi ilə əlaqədar baş verən poçt qulluqçularına vurulmuş bədən xəsarətlərinə, həmçinin poçt avadanlığına və başqa poçt göndərişlərinə vurulmuş bütün zədələr üçün məsuliyyət daşıyır.

2. Başqa poçt göndərişlərinin zədələndiyi halda göndərən, təyin olunmuş operatorların daşdığı məsuliyyət həddində hər bir zərər vurulmuş göndəriş üçün məsuliyyət daşıyır.

3. Hətta qəbul müəssisəsi belə göndərişi qəbul etsə belə, göndərən üzərindən məsuliyyət götürülmür.

4. Əgər göndərən buraxılma şərtlərinə riayət etmişdirsə, təyin olunmuş operatorlar və ya daşıyıcılar tərəfindən göndərişlərin qəbulundan sonra onun emalı vaxtı səhvlərə və ya səliqəsizliyə yol verilmişdirsə o, məsuliyyət daşımır.

Maddə 26

Kompensasiyanın ödənilməsi

1. Məsuliyyət daşıyan təyin olunmuş operatora qarşı iddia irəli sürülmək hüququna riayət olunmaq şərtlə kompensasiyanın ödənişi, tarif və ödənişlərin qaytarılması öhdəliyi, vəziyyətdən asılı olaraq göndərən ölkənin təyin olunmuş operatoru və ya təyinat ölkəsinin təyin olunmuş operatorunun üzərinə qoyulur.

2. Öz hüquqlarından imtina etdiyi halda, göndərən və ya ünvan sahibi daxili qanunvericilik imkan verərsə, üçüncü şəxsə kompensasiyanı almağa icazə verə bilər.

Maddə 27

Göndərəndən və ya ünvan sahibindən kompensasiyanın geri alınması

1. Əgər kompensasiyanın ödənilməsindən sonra əvvəllər itmiş hesab edilən sifarişli göndəriş, bağlama və ya qiyməti bəyan olunmuş göndəriş və ya onların içərisindəkilərin bir hissəsi tapılmışdırsa, konkret vəziyyətdən asılı olaraq, göndərən

və ya ünvan sahibi ödənilmiş kompensasiyanın məbləği tutulmaqla üç ay müddətində göndərişin ona verilə biləcəyi haqqında xəbərdar edilir. Eyni zamanda, göndərişin kimə təqdim olunması haqqında ona sorğu göndərilir. Müəyyən olunmuş müddətdə imtina və ya cavabın olmadığı təqdirdə eyni qayda ünvan sahibi və ya şəraitdən asılı olaraq bu şəxsə həmin vaxt ərzində cavab vermək hüququnu təqdim etməklə göndərənə tətbiq edilir.

2. Əgər göndərən və ünvan sahibi §1-də nəzərdə tutulmuş vaxt ərzində göndərişi almaqdan imtina edir və ya cavab vermirsə, göndəriş təyin olunmuş operatorun və ya lazım olduğu halda zərər çəkmiş təyin olunmuş operatorların mülkiyyətinə keçir.

3. Qiyməti bəyan olunmuş göndəriş sonradan tapıldığı təqdirdə və içərisindəkilərin dəyəri ödənilən kompensasiyanın məbləğindən az qəbul edilərsə, vəziyyətdən asılı olaraq göndərən və ya alıcı qəsdən bəyan edilmiş qiymətdən irəli gələn nəticələrdən asılı olmayaraq göndərişin təqdim edilməsi üçün kompensasiyanın məbləğini qaytarmalıdır.

3-cü fəsil

Məktub korrespondensiyasına aid xüsusi müddəalar

Maddə 28

Məktub korrespondensiyası göndərişlərinin xaricdə qəbulu

1. Əgər məktub korrespondensiyası göndərişlərinin göndərənləri üzv ölkənin ərazisində yaşayaraq başqa ölkədə mövcud olan daha əlverişli tarif şərtlərindən yararlanmaq məqsədi ilə göndərişləri başqa ölkəyə təhvil verir və yaxud göndərişlərin verilməsini tapşırırsa, heç bir təyin olunmuş operator bu göndərişləri nə göndərməyə, nə də ünvan sahibinə çatdırmağa borclu deyildir.

2. §1-in müddəaları göndərənə yaşadığı ölkədə hazırlanaraq və sonradan xaricə aparılmış məktub korrespondensiyası göndərişlərinə, yaxud bilavasitə başqa ölkədə hazırlanmış məktub korrespondensiyası göndərişlərinə fərqsiz tətbiq edilir.

3. Təyinat ölkəsinin təyin olunmuş operatoru göndərəndən, o olmadığı təqdirdə isə qəbul ölkəsinin təyin olunmuş operatorundan daxili tariflərin ödənilməsini tələb etmək hüququna malikdir. Əgər nə göndərən, nə də qəbul ölkəsinin təyin olunmuş operatoru bu tarifləri təyinat ölkəsinin təyin olunmuş operatorlarının müəyyən etdiyi müddətdə ödəməyə razı deyildirlərsə, bu təyin olunmuş operator bu göndərişləri geri qaytarmaq üçün xərclərin kompensasiyasını almaq hüququna malik olmaqla, qəbul ölkəsinin təyin olunmuş operatoruna qaytara və yaxud onları öz daxili qanunvericiliyinə uyğun emal edə bilər.

4. Heç bir təyin olunmuş operator, böyük həcmdə məktub korrespondensiyası göndərişlərini göndərənlərin yaşamadığı ölkədə özləri və ya bir başqası vasitəsilə qəbula verdikdə (əgər bu göndərişlər üçün alınan son xərclərin məbləği, həmin

göndərişlərin göndərəninin yaşadığı ölkədən qəbula verilməsi zamanı götürülməli olan məbləğdən aşağıdırsa) məktub korrespondensiyası göndərişlərini nə yönləndirməyə, nə də alıcıya çatdırmağa borclu deyildir. Təyinat ölkəsinin təyin olunmuş operatorları qəbul ölkəsinin təyin olunmuş operatorundan iki aşağıdakı düsturdan biri üzrə hesablanmış maksimum məbləğdən çox olmayaraq, çəkdiyi xərclərin kompensasiyasını tələb etmək hüququna malikdir, ekvivalent göndərişlərə tətbiq edilən daxili tarifi 80%-i həcmində və yaxud vəziyyətdən asılı olaraq 30.5-30.9-cu, 30.10-30.11-ci və ya 31.8-ci maddələrə uyğun tətbiq edilən tariflər. Qəbul ölkəsinin təyin olunmuş operatoru təyinat ölkəsinin təyin olunmuş operatoru tərəfindən müəyyən edilmiş müddətdə tələb edilən məbləği ödəməkdən imtina etdiyi təqdirdə, sonuncu qaytarma xərclərinin kompensasiyasını almaq hüququna malik olmaqla, qəbul ölkəsinin təyin olunmuş operatoruna bu göndərişləri qaytara bilər və yaxud onları öz daxili qanunvericiliyinə uyğun emal edə bilər.

3-cü hissə

Ödəniş

1-ci fəsil

Məktub korrespondensiyasına aid xüsusi müddəalar

Maddə 29

Son xərclər. Ümumi müddəalar

1. Reqlamentlərdə nəzərdə tutulmuş ödənişdən azadolma halları istisna olmaqla, başqa təyin olunmuş operatorlardan beynəlxalq məktub korrespondensiyası göndərişləri alan hər bir təyin olunmuş operator alınmış beynəlxalq poçtun emalı ilə əlaqədar xərcləri təyin olunmuş göndərən operatorlardan tutmaq hüququna malikdir.

2. Ölkənin və ərazinin öz təyin olunmuş operatorları tərəfindən son xərclərin ödənişi haqqında müddəaların tətbiqi üçün bu məqsədlə konqresin 77/2012 nömrəli qətnaməsində qoyulmuş siyahılar müvafiq olaraq aşağıda göstərildiyi kimi təsnif edilirlər:

2.1. 2010-cu ilədək son sistemə daxil olan ölkələr və ərazilər;

2.2. 2010-cu və 2012-ci illərdən sonra son sistemə daxil olan ölkələr və ərazilər (son sistemin yeni ölkələri);

2.3. 2014-cü ildən son sistemdə olan ölkələr və ərazilər (son sistemin yeni ölkələri);

2.4. keçid sistemə daxil olan ölkələr və ərazilər.

3. Son xərclərin ödənilməsi haqqında bu konvensiyanın müddəaları hər bir ölkə üçün spesifik elementləri nəzərə almaqla, keçid dövrünün sonunda ödəniş

sisteminin qəbul edilməsinə aparan, son xərc ödənişlərinin ödənilməsi haqqında keçid tədbirləridir.

4. Daxili xidmətlərə giriş. Birbaşa giriş:

4.1. prinsip etibarilə son sistemə 2010-cu ilədək qoşulmuş ölkələrin hər təyin olunmuş operatoru öz daxili rejimində milli müştərilərinə təklif etdiyi şərtlərə analoji olaraq, bütün tarifləri, müddətləri və şərtləri digər təyin olunmuş operatorlara tətbiq edir. Təyinat ölkəsinin təyin olunmuş operatoru, qəbul ölkəsinin təyin olunmuş operatoru tərəfindən birbaşa giriş sahəsində şərtlərin yerinə yetirilməsini qiymətləndirməlidir;

4.2. 2010-cu ilədək son sistemə qoşulmuş ölkələrin təyin olunmuş operatorları tarifləri, müddətləri və onların daxili xidmətində milli müştərilərinə təklif edilən şərtləri analoji olaraq, 2010-cu ilədək son sistemə qoşulmuş başqa ölkələrin təyin olunmuş operatorlarına təqdim edirlər;

4.3. 2010-cu ildən son sistemə qoşulmuş ölkələrin təyin olunmuş operatorları daxili rejimlərinin şərtlərini qarşılıqlı əsasda ikiillik nümunə dövründə məhdudlaşdırılmış sayda təyin olunmuş operatorlara vermək hüququna malikdirlər. Bu dövr başa çatdıqda, onlar daxili rejimin şərtlərini bütün təyin olunmuş operatorlara verməyi ya dayandırmalı, ya da davam etdirməlidirlər. Ancaq 2010-cu ildən son sistemə qoşulmuş ölkələrin təyin olunmuş operatorları 2010-cu ilədək son sistemə daxil olmuş ölkələrin təyin olunmuş operatorlarına daxili rejim şərtlərinin tətbiq olunması xahişi ilə müraciət etdikləri təqdirdə, onlar milli müştərilərə təklif olunan şərtlərə analoji olaraq, tarif dərəcələri, müddət və şərtləri bütün digər təyin olunmuş operatorlara təqdim etməlidirlər;

4.4. keçid sistemi ölkələrinin təyin olunmuş operatorları öz istədiyini kimi başqa təyin olunmuş operatorlara onların daxili rejiminin şərtlərindən istifadə etməyi təklif etməyə bilərlər. Ancaq onlar öz seçimi üzrə qarşılıqlı əsasda, ikiillik sınaq dövründə təyin olunmuş operatorların məhdudlaşdırılmış sayı üçün daxili rejimin şərtlərini əlçatan edə bilərlər. Bu müddətdən sonra onlar variantlardan birini seçməlidirlər, ya öz daxili rejiminin şərtlərinə giriş verməyi dayandırmalı, ya da bundan sonra öz daxili rejiminin şərtinin bütün təyin olunmuş operatorlar üçün əlçatan etməlidirlər.

5. Son xərclərin ödənişi təyinat ölkəsində xidmətin keyfiyyətinin göstəricilərindən asılı olaraq həyata keçiriləcəkdir. Bunun nəticəsində Poçt əməliyyatı şurasına, 30-cu və 31-ci maddələrdə göstərilmiş nəzarət sistemində iştirakı təşviq etmək və keyfiyyət sahəsində öz nəzarət göstəricilərinə riayət edən təyin edilmiş operatorları həvəsləndirmək üçün mükafatın ödənişə verilməsinə icazə verməyə səlahiyyət veriləcəkdir. Keyfiyyətin səviyyəsi kifayət etməyən halında Poçt əməliyyatı şurası cərimələri qoya bilər, ancaq təyin olunmuş operatorlara ödənilən kompensasiya 30-cu və 31-ci maddələrdə göstərilmiş minimal ödənişdən az ola bilməz.

6. İstənilən təyin olunmuş operator §1-də nəzərdə tutulmuş ödənişdən bütövlükdə və ya qismən imtina edə bilər.

7. Son xərclərin ödənilməsi üçün çəkisi 5 kq-dan az olan M kisələri, çəkisi 5 kq olan kisələrə bərabər tutulur. M kisələrinə tətbiq edilən son xərclərin tarif dərəcəsi ibarətdir:

- 7.1. 2014-cü ilə, kiloqrama görə 0,815 XAH;
- 7.2. 2015-ci ilə, kiloqrama görə 0,838 XAH;
- 7.3. 2016-cı ilə, kiloqrama görə 0,861 XAH;
- 7.4. 2017-ci ilə, kiloqrama görə 0,885 XAH.

8. Sifarişli göndərişlər üçün 2014-cü ildə göndəriş üçün 0,617 XAH, 2015-ci ildə göndəriş üçün 0,634 XAH, 2016-cı ildə göndəriş üçün 0,652 XAH və 2017-ci ildə göndəriş üçün 0,670 XAH ölçüsündə əlavə ödəniş nəzərdə tutulur. Qiyməti bəyan edilmiş göndərişlər üçün 2014-cü ildə göndəriş üçün 1,234 XAH, 2015-ci ildə göndəriş üçün 1,269 XAH, 2016-cı ildə göndəriş üçün 1,305 XAH və 2017-ci ildə göndəriş üçün 1,342 XAH ölçüsündə əlavə ödəniş nəzərdə tutulur. Əgər göstərilən xidmətlərin tərkibində əlavə xüsusiyyətlər varsa və bu xüsusiyyətlər barədə məktub korrespondensiyası reqlamentində qeyd edilmişdirsə, onda Poçt əməliyyatı şurası bu və digər əlavə xidmətlərə görə mükafatları artırmaq hüququna malikdir.

9. Sifarişli göndərişlər və qiyməti bəyan edilmiş göndərişlər üçün ikitərəfli əsasda razılığın yoxluğunda ştrix kodlu identifikatora malik olmayanlar və ya ÜPİ-nin S10 texniki standartına uyğun olmayan ştrix kodlu identifikatora malik olanlar, göndəriş üçün 0,5 XAH ölçüsündə əlavə ödəniş nəzərdə tutulur.

10. Böyük həcmdə partiyalarla eyni göndərən tərəfindən göndərilən və həmin depeşdə və ya ayrı depeşlərdə məktub korrespondensiyası reqlamentində ifadə edilmiş şərtlərə müvafiq olaraq daxil olanlar "poçtla böyük həcmdə" adlanırlar və məktub korrespondensiyası göndərişlərinin son xərclərinin ödənişi 30-cu və 31-ci maddələrin müddəalarına uyğun olaraq həyata keçirilir.

11. İkitərəfli və ya çoxtərəfli saziş əsasında istənilən təyin edilmiş operator son xərclər üzrə hesablamalar üçün digər ödəniş sistemlərini tətbiq edə bilər.

12. Təyin olunmuş operatorlar fakültativ əsasda prioritetli poçta tətbiq edilən son xərclərin tarif dərəcəsinin 10%-i ölçüsündə güzəşt təqdim etməklə, qeyri-prioritetli poçtun mübadiləsini həyata keçirə bilərlər.

13. Son sistemin ölkələrinin təyin olunmuş operatorlarının arasında tətbiq edilən müddəalar son sistemə qoşulmaq arzusunu bildirən keçid sisteminin istənilən təyin olunmuş operatoruna yayılır. Poçt əməliyyatı şurası məktub korrespondensiyası reqlamentində keçid tədbirlərini müəyyən edə bilər. Son sistemin müddəaları keçid tədbirləri olmadan bütün bu müddəaları tam həcmdə tətbiq etmək niyyəti haqqında öz arzusunu bildirən son sistemin yeni təyin olunmuş operatorlarına tamamilə yayıla bilər.

Maddə 30

Son xərclər. Son sistem ölkələrinin təyin olunmuş operatorları arasında poçt axınlarına tətbiq edilən müddəalar

1. Məktub korrespondensiyası göndərişləri üçün ödəniş, böyük həcmdə poçt daxil olmaqla (amma M kisələri və CBKK göndərişləri istisna olmaqla) təyinat ölkəsində emal xərclərini əks etdirən göndərişə və kiloqrama tətbiq olunan tariflərə əsaslanaraq müəyyən edilir. Son xərclərin tariflərinin hesablaması üçün əsas kimi universal xidmətin hissəsi olan, daxili xidmətin prioritetli göndərişlərinə tətbiq edilən tariflər istifadə olunur.

2. Son sistemin son xərclərinin tarifləri onların formatı üzrə göndərişlərin təsnifatlarını nəzərə alaraq (əgər bu daxili xidmətdə tətbiq edilsə) Konvensiyanın 14-cü maddəsinin müddəalarına əsasən hesablanır.

3. Son sistemin təyin olunmuş operatorları məktub korrespondensiyası reqlamentində müəyyən edilən şərtlərə müvafiq formata görə bölgü aparmaqla depeşlərlə mübadilə edirlər.

4. CBKK göndərişləri üçün ödəniş, məktub korrespondensiyası reqlamentinin uyğun müddəalarına əsasən həyata keçirilir.

5. Göndəriş və kiloqram üzrə tariflər, ƏDV və digər vergiləri nəzərə almamaqla, 20 qram çəki ilə kiçik formatlı (R) məktub korrespondensiyası göndərişi və 175 qram çəki ilə böyük formatla (G) məktub korrespondensiyası göndərişi üzrə tariflərin 70% hesabından müəyyənləşdirilir.

6. Poçt əməliyyatı şurası tariflərin hesablanması üçün tətbiq edilən şərtləri, habelə format üzrə bölgünü aparmaqla, depeşlərin mübadiləsi üçün zəruri istismar, statistik və qeydəalma proseduralarını müəyyən edir.

7. Bu il üzrə son sistem ölkələri arasındakı axınlara tətbiq edilən tariflər ötən il ilə müqayisədə çəkisi 81,8 qram olan məktub korrespondensiyası göndərişləri üçün son xərclərdən gəlirlərin 13%-dən çox artmasına gətirib çıxartmamalıdır.

8. 2010-cu ilədək son sistemə qoşulan ölkələr arasındakı axınlara tətbiq edilən tariflər yuxarı ola bilməz:

8.1. 2014-cü ilə, göndəriş üçün 0,294 XAH və kiloqram üçün 2,294 XAH;

8.2. 2015-ci ilə, göndəriş üçün 0,303 XAH və kiloqram üçün 2,363 XAH;

8.3. 2016-cı ilə, göndəriş üçün 0,312 XAH və kiloqram üçün 2,434 XAH;

8.4. 2017-ci ilə, göndəriş üçün 0,321 XAH və kiloqram üçün 2,507 XAH.

9. 2010-cu ilədək son sistemə qoşulan ölkələr arasındakı axınlara tətbiq edilən tariflər aşağıda göstərilən ölçüdə aşağı ola bilməz:

9.1. 2014-cü ilə, göndəriş üçün 0,203 XAH və kiloqram üçün 1,591 XAH;

9.2. 2015-ci ilə, göndəriş üçün 0,209 XAH və kiloqram üçün 1,636 XAH;

9.3. 2016-cı ilə, göndəriş üçün 0,215 XAH və kiloqram üçün 1,682 XAH;

9.4. 2017-ci ilə, göndəriş üçün 0,221 XAH və kiloqram üçün 1,729 XAH.

10. 2010-cu və 2012-ci illərdən son sistemə qoşulan ölkələr arasında və bu ölkələr ilə 2010-cu ilədək son sistemə qoşulan ölkələr arasındakı axınlara tətbiq edilən tariflər yüksək olmamalıdır:

- 10.1. 2014-cü ilə göndəriş üçün 0,219 XAH və kiloqram üçün 1,641 XAH;
- 10.2. 2015-ci ilə göndəriş üçün 0,222 XAH və kiloqram üçün 1,739 XAH;
- 10.3. 2016-cı ilə göndəriş üçün 0,235 XAH və kiloqram üçün 1,843 XAH;
- 10.4. 2017-ci ilə göndəriş üçün 0,249 XAH və kiloqram üçün 1,954 XAH.

11. 2010-cu və 2012-ci illərdən son sistemə qoşulan ölkələr arasında və bu ölkələr ilə 2010-cu ilədək son sistemə qoşulan ölkələr arasında axınlara tətbiq edilən tariflər 9.1 – 9.4-cü bəndlərdəki tariflərdən aşağı olmamalıdır.

12. Böyük həcmdə olan poçt istisna olmaqla, son sistemin yeni ölkələrinə təyinatı olan axınlar üçün onlardan və ya onların arasında tətbiq edilən tariflər 9.1-9.4-cü bəndlərində qeyd olunan tariflərdir.

13. 2010-cu və ya daha sonra son sistemə qoşulan ölkələr arasında, habelə bu ölkələr və son sistemə 2010-cu ilədək daxil olan ölkələr arasında ildə 75 tondan az olan axınlar üçün kiloqram və göndəriş üzrə komponentlər göndərişlərin kiloqramla dünya üzrə orta miqdarı 12,23 əsasında kiloqram üzrə ümumi tarifə çevrilir.

14. 2010-cu ilədək son sistemə qoşulmuş ölkələrə göndərilən böyük həcmdə poçt üçün ödəniş, §5-9-da nəzərdə tutulan göndərişə və kiloqrama görə tətbiq olunan tarifə əsasən həyata keçirilir.

15. 2010-cu ildən və 2012-ci illərdən son sistemə qoşulan ölkələrə böyük həcmdə göndərilən poçt üçün ödəniş 5-ci, 10-cu və 11-ci bəndlərində nəzərdə tutulmuş göndəriş üzrə və kiloqram üzrə tariflərin köməyi ilə müəyyənləşdirilir.

16. İkitərəfli razılaşma halları istisna olmaqla, bu maddəyə düzəlişlər tətbiq olunmur.

Maddə 31

Son xərclər. Keçid sistemi ölkələrinin təyin olunmuş operatorları arasında göndərilən, alınan və mübadilə olunan poçt axınlarına tətbiq edilən müddəalar

1. Son xərclərin keçid sistemi ölkələrinin təyin olunmuş operatorları üçün (nəticədə son sistemə qoşulacaqlar) məktub korrespondensiyası göndərişləri üçün ödəniş böyük həcmdə göndərilən poçtu daxil etməklə (M kisələri və CBKK göndərişləri istisna olmaqla) göndəriş üçün tarif və kiloqram üçün tarif əsasında müəyyən edilir.

2. CBKK göndərişləri üzrə ödəniş məktub korrespondensiyası reqlamentinin müddəalarına uyğun həyata keçirilir.

3. Keçid sistemi ölkələrinə, onlardan və onların öz aralarında axınlara təyinatla tətbiq edilən tarif dərəcələri aşağıda təqdim edilmişdir:

- 3.1. 2014-cü ilə göndəriş üçün 0,203 XAH və kiloqram üçün 1,591 XAH;
- 3.2. 2015-ci ilə göndəriş üçün 0,209 XAH və kiloqram üçün 1,636 XAH;
- 3.3. 2016-cı ilə göndəriş üçün 0,215 XAH və kiloqram üçün 1,682 XAH;
- 3.4. 2017-ci ilə göndəriş üçün 0,221 XAH və kiloqram üçün 1,729 XAH.

4. İldə 75 tondan az olan axınlar üçün kiloqram və göndəriş üzrə komponentlər (2013-cü ildə kiloqrama görə ümumi dərəcə tətbiq edilən 2014-cü il

istisna olmaqla) hər kiloqramdakı göndərişlərin ümumdünya orta miqdarı 12,23 təşkil edən ümumi dərəcəyə çevrilmiş olmalıdır. Növbəti tarif dərəcələri tətbiq edilir:

4.1. 2014-cü ilə kiloqram üçün 4,162 XAH;

4.2. 2015-ci ilə kiloqram üçün 4,192 XAH;

4.3. 2016-cı ilə kiloqram üçün 4,311 XAH;

4.4. 2017-ci ilə kiloqram üçün 4,432 XAH.

5. Qəbul ölkəsinin təyin olunmuş operatoru və təyinat ölkəsinin təyin olunmuş operatoru ümumdünya orta rəqəmin əvəzinə kiloqrama görə faktiki göndərişlərin miqdarı əsasında tarif dərəcəsinin dəyişdirilməsi məqsədi ilə yenidən baxılma mexanizminin tətbiqi haqqında xahişlə müraciət etmədiyi halda, yuxarıda qeyd olunan tarif dərəcələri ildə 75 tondan artıq axınlar üçün tətbiq olunacaqdır. Yenidən baxılma mexanizminin tətbiqi üçün seçim məktub korrespondensiyası reqlamentində nəzərdə tutulmuş şərtlərə əsasən tətbiq olunacaqdır.

6. Əgər keçid sistemi ölkəsi əks istiqamətdə yenidən baxmanı tələb etmirsə, §4-də göstərilmiş ümumi tarifi endirilməsinə yenidən baxma son sistem ölkəsi tərəfindən keçid sistemi ölkəsinə tətbiq edilə bilməz.

7. Keçid sistemi ölkələrinin təyin olunmuş operatorları fakültativ əsasda şərtlərə müvafiq olaraq, məktub korrespondensiyası reqlamentində ifadə edilmiş format üzrə bölgü ilə poçt göndərişləri göndərə bilirlər. Mübadilə format üzrə bölgü ilə aparıldığı halda, §3-də göstərilmiş tariflər tətbiq edilir.

8. Böyük həcmdə göndərilən poçt üçün son sistem ölkələrinin təyin olunmuş operatorlarına kompensasiya verilməsi, 30-cu maddədə nəzərdə tutulmuş göndəriş üçün və bir kiloqram üçün tariflərinə uyğun olaraq müəyyən edilir. Böyük həcmdə göndərilən alınmış poçt üçün keçid sisteminin təyin olunmuş operatorları §3-ün müddəalarına uyğun olaraq ödənişi tələb etmək hüququna malikdirlər.

9. İkitərəfli razılaşma halları istisna olmaqla, bu maddəyə heç bir düzəliş tətbiq olunmur.

Maddə 32

Xidmətin keyfiyyətinin yüksəldilməsi fondu

1. M kisələri, CBKK göndərişləri və böyük miqdarda poçt göndərişləri istisna olmaqla, bütün ölkə və ərazilər tərəfindən son xərclər üzrə ödənilən kompensasiyalar, konqres tərəfindən son xərclər və Xidmətin keyfiyyətinin yüksəldilməsi fonduna dair 5-ci qrupa daxil edilən ölkələrə xidmətin keyfiyyətinin yüksəldilməsi məqsədi ilə 31-ci maddədə qeyd olunan tarifə 20 faiz əlavə artırılmalıdır. 5-ci qrupa daxil olan ölkələr arasında buna bənzər heç bir ödənişlər həyata keçirilmir.

2. M kisələri, böyük həcmdə göndərilən CBKK və poçt göndərişləri istisna olmaqla, konqres tərəfindən 1-ci qrupa daxil edilmiş ölkələr və ərazilər tərəfindən, konqres tərəfindən 4-cü qrupa aid edilmiş ölkələrə ödənen son xərclər, 4-cü qrupa daxil edilmiş ölkələrdə Xidmətin keyfiyyətinin yüksəldilməsi fondunun bərpası üçün 31-ci maddədə göstərilən tarif dərəcələrindən 10% artırılır.

3. M kisələri, böyük həcmdə göndərilən CBKK və poçt göndərişləri istisna olmaqla, konqres tərəfindən 2-ci qrupa daxil edilmiş ölkələr və ərazilər tərəfindən, konqres tərəfindən 4-cü qrupa aid edilmiş ölkələrə ödənilən son xərclər, 4-cü qrupa daxil edilmiş ölkələrdə Xidmətin keyfiyyətinin yüksəldilməsi fondunun vəsaitinin bərpası üçün 31-ci maddədə göstərilən tarif dərəcələrindən 10% artırılır.

4. M kisələri, böyük həcmdə göndərilən CBKK və poçt göndərişləri istisna olmaqla, konqres tərəfindən 1-ci qrupa daxil edilmiş ölkələr və ərazilər tərəfindən, konqres tərəfindən 3-cü qrupa aid edilmiş ölkələrə 2014-cü və 2015-ci illərdə ödənilən son xərclər, 3-cü qrupa daxil edilmiş ölkələrdə Xidmətin keyfiyyətinin yüksəldilməsi fondunun vəsaitinin bərpası üçün 31-ci maddədə göstərilən tarif dərəcələrindən 8%, 2016-cı və 2017-ci illərdə isə 30.12-ci maddədə göstərilən tarif dərəcələrindən 6% artırılır.

5. M kisələri, küllü miqdarda göndərilən CBKK və poçt göndərişləri istisna olmaqla, konqres tərəfindən 2-ci qrupa daxil edilmiş ölkələr və ərazilər tərəfindən, konqres tərəfindən 3-cü qrupa aid edilmiş ölkələrə ödənilən son xərclər, 3-cü qrupa daxil edilmiş ölkələrdə 2014 və 2015-ci illərdə Xidmətin keyfiyyətinin yüksəldilməsi fondunun bərpası üçün 31-ci maddədə göstərilən tarif dərəcələrindən 2% artırılır.

6. 3-5-ci qruplara daxil olan ölkələrdə Xidmətin keyfiyyətinin yüksəldilməsi fondunun bərpası üçün ödənilən son xərclərin ümumi məbləği ölkənin maliyyə köməyini hər alan üçün ildə 20 000 XAH minimumla məhdudlaşdırılır. Bu minimal məbləğə nail olmaq üçün lazım olan əlavə pul məbləğləri 2010-cu ilədək son sistemə daxil olmuş ölkələrə, həcmələrə mütənasib dəyişilən hesablarda təqdim olunacaqdır.

7. Regional layihələr, xüsusi halda, xidmətlərin keyfiyyətinin artırılması və inkişaf edən ölkələrdə xərclərin hesab sistemlərinin tətbiqi üzrə, ÜPİ-nin proqramlarının reallaşdırmasına kömək etməlidir. 2014-cü ildən gec olmayaraq, Poçt əməliyyatı şurası bu layihələrin maliyyələşdirilməsi üzrə uyğun olan prosedurları təsdiq edəcəkdir.

Maddə 33 Tranzit xərcləri

1. Açıq tranzitlə göndərilən bağlı depeşlərin və göndərişlərin göndərilməsi üçün iki təyin olunmuş operator və ya eyni üzv ölkənin iki müəssisəsi bir və ya bir neçə təyin olunmuş operatorun vasitəçilik xidmətləri vasitəsilə mübadilə etdikdə, tranzit xərcləri ödəmək lazımdır. Onlar quru, dəniz və hava tranziti üzrə xidmətlər üçün mükafatı əks etdirirlər. Həmçinin bu prinsip göndərilmiş göndərişlərə və ya səhvən yönəldilmiş depeşlərə tətbiq edilir.

2-ci fəsil

Digər müddəalar

Maddə 34

Aviadaşıma xərclərinə aid əsas tarif və müddəalar

1. Təyin olunmuş operatorlar arasında aviadaşıma üçün hesablaşmalarda tətbiq edilməli olan əsas tarif Poçt əməliyyatı şurası tərəfindən təsdiq edilir. Bu tarif Beynəlxalq büro tərəfindən məktub korrespondensiyası reqlamentində əks olunan düstura uyğun hesablanır. Bununla yanaşı, malları geri qaytarmaq xidmətindən istifadə etməklə bağlamaların aviadaşınması üzrə tariflər poçt bağlamaları reqlamentində müəyyən edilmiş müddəalara uyğun hesablanır.

2. Bağlı depeşlərin, prioritetli göndərişlərin, avia göndərişlərin, açıq tranzitlə yollanan avia bağlamaların, səhvən göndərilən göndərişlərin və səhv istiqamətləndirilən depeşlərin aviadaşıma xərclərinin hesablanması, habelə hesabın müvafiq metodları məktub korrespondensiyası və poçt bağlamaları reqlamentlərində təsvir olunur.

3. Bütün hava yolu boyunca daşıma üçün çəkilən xərclər ödənilir:

3.1. əgər bağlı depeşlər haqqında söhbət gedirsə, həmçinin əgər bu depeşlər bir və ya bir neçə aralıq təyin olunmuş operatorların vasitəsilə tranzitlə keçirsə, qəbul ölkəsinin təyin olunmuş operatorunun hesabına;

3.2. əgər açıq tranzitlə göndərilən prioritetli və aviagöndərişlərin haqqında söhbət gedirsə, səhvən göndərilən göndərişlər daxil olmaqla göndərişləri digər təyin olunmuş operatora verən təyin olunmuş operatorun hesabına.

4. Həmin qaydalar quru və dəniz tranziti üçün rüsumlardan azad edilmiş göndərişlərə (əgər onlar hava yolu ilə göndərilirsə) tətbiq edilir.

5. Öz ölkəsinin daxilində beynəlxalq poçtun hava ilə daşınmasını təmin edən təyinat ölkəsinin hər bir təyin olunmuş operatoru (əgər keçilmiş sahələrin yalnız orta ölçülmüş məsafəsi 300 kilometrədən artıq olduqda) bu daşınmayla bağlı əlavə xərclərin kompensasiyası hüququna malikdir. Poçt əməliyyatı şurası orta ölçülmüş məsafəni başqa münasib meyarla əvəz edə bilər. Əgər pulsuz daşınma haqqında razılıq yoxdursa, poçtun bu hava yolu ilə göndərilib-göndərilməməsindən asılı olmayaraq, xaricdən daxil olan bütün prioritetli və aviadepeşlər üçün xərclər vahid olmalıdır.

6. Əgər təyinat ölkəsinin təyin olunmuş operatoru tərəfindən alınan son xərclər üzrə ödənişlər ancaq konkret istismar xərclərinə və ya daxili tariflərə əsaslanır, daxili hava daşınması xərcləri üçün heç bir əlavə ödəniş edilmir.

7. Təyinat ölkəsinin təyin olunmuş operatoru orta ölçülmüş məsafənin hesablaması vaxtı bütün depeşlərin çəkisini istisna edir və bu depeşlər üzrə son xərclərin ödənişinin hesablaması təyinat ölkəsinin təyin olunmuş operatorunun konkret olaraq istismar xərclərinə və ya daxili tariflərinə əsaslanır.

Maddə 35

Poçt bağlamalarına görə tarifin quru və dəniz yolu payları

1. İki təyin olunmuş operatorun arasında mübadilə edilən bağlamalar üçün reqlamentdə təyin olunmuş bağlama üçün əsas tarifin və bir kiloqrama əsas tarifin kombinasiyası yolu ilə hesablanmış tarifin daxil olan tarifin quru yolu payı tutulur:

1.1. yuxarıda qeyd olunan əsas tarifləri nəzərə alaraq, təyin olunmuş operatorlar bundan başqa, reqlamentdə müəyyən edilmiş müddəalara uyğun bağlama və kiloqrama görə əlavə tarifləri tələb etmək hüququnu ala bilərlər;

1.2. §1 və §1.1-də qeyd olunan tarifin payı poçt bağlamaları reqlamentində həmin prinsipdən doğan istisnalar nəzərdə tutulmadığı təqdirdə, qəbul ölkəsinin təyin olunmuş operatoru tərəfindən ödənilir;

1.3. daxil olan mübadilə üçün tarifin quruyolu payı hər bir ölkənin bütün ərazisi üçün vahid olmalıdır.

2. Bir və ya bir neçə digər təyin edilmiş operatorun yerüstü xidmətlərinin vasitəsilə eyni ölkənin iki təyin olunmuş operatoru və ya iki müəssisəsi arasında mübadilə edilən bağlamalara görə, xidmətləri yerüstü daşımada iştirak edən təyin olunmuş operatorların xeyrinə reqlamentdə məsafə pilləsinə uyğun müəyyən edilmiş tranzit üzrə tarifin quruyolu payı düşür.

2.1. Açıq tranzitlə göndərilən bağlamalara gəldikdə, vasitəçi təyin edilmiş operatorlara reqlamentdə müəyyən edilmiş göndərişə görə tarifin təsbit edilmiş payını tutmağa icazə verilir.

2.2. Tranzitə görə tarifin quru yolu payı, poçt bağlamaları reqlamentində bu prinsipdən kənara çıxmaq nəzərdə tutulmadığı təqdirdə, qəbul ölkəsinin təyin olunmuş operatorları tərəfindən ödənilir.

3. Dənizyol nəqliyyatı ilə bağlamaları daşıma xidməti göstərən istənilən təyin olunmuş operatora tarifin dəniz yolu payı tutmasına icazə verilir. Həmin paylar poçt bağlamaları reqlamentində bu prinsipdən kənara çıxmaq nəzərdə tutulmadığı təqdirdə, qəbul ölkəsinin təyin olunmuş operatoru tərəfindən ödənilir.

3.1. İstifadə olunan hər bir dəniz daşımaya görə tarifin dəniz yolu payı poçt bağlamaları reqlamentində tətbiq olunan məsafə pilləsinə uyğun olaraq müəyyən edilir.

3.2. Təyin edilmiş operatorlar §3.1-ə müvafiq olaraq hesablanmış tarifin dəniz yolu payını maksimum 50 faiz artırmaq hüququna malikdirlər. Əksinə, onlar öz istədiyi kimi onu aşağı sala bilərlər.

Maddə 36

Poçt əməliyyatı şurasının xərclərin məbləğini və tarif paylarını müəyyən etmək hüququ

1. Poçt əməliyyatı şurası reqlamentlərdə ifadə olunmuş şərtlərə uyğun olaraq, təyin edilmiş operatorlara ödəməli olduğu aşağıdakı xərcləri və tarif paylarını müəyyən etmək səlahiyyətinə malikdir:

- 1.1. ən azı bir vasitəçi ölkə tərəfindən məktub korrespondensiyası depeşlərinin emalına və daşınmasına görə tranzit xərcləri;
- 1.2. aviapoçta tətbiq edilən aviadaşıma üçün əsas tarif və xərclər;
- 1.3. daxil olan bağlamaların emalına görə tarifin daxil olan quru yolu payları;
- 1.4. vasitəçi ölkə tərəfindən bağlamaların emalına və daşınmasına görə tarifin tranzit quru yolu payları;
- 1.5. bağlamaların dəniz daşımaları üzrə tarifin dənizyolu payları;
- 1.6. bağlama poçtu ilə göndərilən malların qaytarılması xidmətinin göstərilməsi üzrə tarifin çıxan quru yolu payları.

2. Xidmətləri təmin edən təyin olunmuş operatorlara ədalətli mükafatlandırma məbləğinin ödənilməsinə zəmanət verən metodikadan istifadə etməklə mümkün ola bilən yenidənəbxmada etibarlı və nümunəvi maliyyə-iqtisadi məlumatlar tətbiq olunmalıdır. Mümkün dəyişikliklərin qüvvəyə minməsi haqqında qərar Poçt əməliyyatı şurası tərəfindən təyin edilmiş tarixdən qüvvəyə minir.

Maddə 37

Beynəlxalq poçt mübadiləsinə görə hesabların ödənişi və ödənişlərin həyata keçirilməsinə dair xüsusi müddəalar

Bu Konvensiyaya uyğun olaraq icra edilən əməliyyatlar üzrə hesablaşmalar (o cümlədən poçt göndərişlərinin daşınması (göndərilməsi) üçün hesablaşmalar, təyinat ölkəsində poçt göndərişlərinin emalı üçün hesablaşmalar və itki, oğurluq ya poçt göndərişlərinin zədəsinin ödənişi üzrə hesablaşmalar) Konvensiyanın və İttifaqın başqa Aktlarının müddəalarına əsasən həyata keçirilir və təyin olunmuş operator tərəfindən İttifaqın Aktlarında nəzərdə tutulan hallardan başqa, hər hansı sənədlərin rəsmiləşdirməsini tələb etmirlər.

4-cü hissə

Yekun müddəalar

Maddə 38

Konvensiya və rəqlamentlər üzrə təkliflərin təsdiqedilmə şərtləri

1. Konqresə təqdim edilmiş və indiki Konvensiyaya aid olan təklifin qüvvəyə minməsi üçün səs hüququna malik olan və səs verən üzv ölkələrin əksəriyyəti tərəfindən bəyənilmiş olmalıdır. Konqresdə təqdim edilmiş səs hüququna malik olan üzv ölkələrin ən azı yarısı səsvermə vaxtı iştirak etməlidirlər.
2. Məktub korrespondensiyası rəqlamentinə və poçt bağlamaları rəqlamentinə aid olan təklifin qüvvəyə minməsi üçün səs hüququna malik olan Poçt əməliyyatı şurası üzvlərinin əksəriyyəti tərəfindən bəyənilmiş olmalıdır.

3. İki konqres arasında daxil edilmiş və indiki Konvensiyaya və onun yekun protokoluna aid olan təkliflər (əgər onlar qəbul edilmişdirsə) aşağıdakı hallarda qüvvəyə minir:

3.1. əgər düzəlişlər haqqında söhbət gedirsə, səslerin üçdə ikisi, həm də əgər ən azı, səs hüququna malik olan İttifaqın üzv ölkələrinin yarısı səsvermədə iştirak etmişdirsə;

3.2. əgər müddələrin şərh edilməsi haqqında söhbət gedirsə, səs çoxluğu ilə.

4. §3.1-də nəzərdə tutulmuş müddələrə baxmayaraq, milli qanunvericiliyi təklif edilmiş dəyişikliyə hələ uyğun olmayan istənilən üzv ölkə Beynəlxalq büronun baş direktoruna yazılı ərizəni təqdim etmək hüququna malikdir və bu məktubda dəyişikliyin qəbul olunmasının mümkünsüzlüyünü qeyd etməlidir və bu dəyişiklik haqqında məlumat verildiyi andan doxsan günlük müddətə təqdim edilmiş olmalıdır.

Maddə 39

Konqresin gedişində təqdim olunan qeyd-şərtlər

1. İttifaqın məqsəd və vəzifəsinə uyğun olmayan istənilən düzəlişə icazə verilmir.

2. Bir qayda olaraq, istənilən üzv ölkə, başqa üzv ölkələr (hansının ki nöqteyi-nəzərini bölmür) bütün mümkün səylərdən istifadə etməli və əksəriyyətin fikrinə qoşulmalıdır. Düzəlişləri mütləq ehtiyac halında və uyğun olan motivlərin təqdim edilməsi ilə etmək lazımdır.

3. Qüvvədə olan konvensiyanın maddələrinə düzəlişlər yazılı formada təklif şəklində konqresə Beynəlxalq büronun işçi dillərindən birində və konqreslərin daxili rəqlamentinin uyğun olan müddələrinə əsasən təqdim edilməlidir.

4. Konqresə təqdim olunan düzəlişin qüvvəyə minməsi üçün aid olduğu maddəyə düzəliş daxil olunması üçün lazımi səs çoxluğu ilə təsdiq olunmalıdır.

5. Prinsip etibarilə düzəlişlər düzəlişi edən üzv ölkənin və başqa üzv ölkələrin arasında qarşılıqlı əsasda tətbiq edilir.

6. İndiki konvensiyaya düzəlişlər konqres tərəfindən təsdiq edilmiş təkliflərə əsasən onun yekun protokoluna daxil ediləcəkdir.

Maddə 40

Konvensiyanın qüvvəyə minməsi və fəaliyyət müddəti

1. Bu konvensiya 2014-cü ilin 1 yanvar tarixində qüvvəyə minir və növbəti konqresin aktları qüvvəyə minənədək qüvvədə qalacaqdır.

Bunun təsdiqi olaraq üzv ölkələrin səlahiyyətli hökumət nümayəndələri tərəfindən bu Konvensiya bir nüsxədə imzalanıb və Beynəlxalq büronun baş direktoruna saxlanılmaq üçün veriləcəkdir. Konvensiyanın surəti Ümumdünya Poçt İttifaqının Beynəlxalq bürosu tərəflərindən tərəflərin hər birinə göndəriləcəkdir.

Doha şəhərində 11 oktyabr 2012-ci il tarixində imzalanmışdır.

Ümumdünya poçt konvensiyasının yekun protokolu

Mündəricat

Maddə

- I. Poçt göndərişlərinin mənsubiyyəti. Göndərişlərin poçtdan geri tələb olunması. Ünvanın dəyişdirilməsi və ya düzəldilməsi
- II. Tariflər
- III. Korlar üçün göndərişlərə görə poçt tarifləri ödənişindən azadolunmada istisna
- IV. Poçt markaları
- V. Əsas xidmətlər
- VI. Alınma haqqında bildiriş
- VII. Qadağalar (məktub korrespondensiyası)
- VIII. Qadağalar (poçt bağlamaları)
- IX. Gömrük rüsumları ödənilməsi tətbiq edilən əşyalar
- X. Reklamasiyalar
- XI. Gömrüyə təqdim etməyə görə tarif
- XII. Məktub korrespondensiyası göndərişlərinin xaricdə qəbulu
- XIII. Aviadaşıma xərclərinə aid əsas tarif və müddəalar
- XIV. Tarifin müstəsna quru yolu ilə daxilolma payları
- XV. Xüsusi tariflər
- XVI. Poçt əməliyyatı şurasının xərclərin məbləğini və tarif paylarını müəyyən etmək hüququ

Ümumdünya poçt konvensiyasının yekun protokolu

Bu tarixdə bağlanmış Ümumdünya poçt konvensiyasının imzalanması vaxtı onu imzalayan səlahiyyətli nümayəndələr aşağıdakılar haqqında razılığa gəldilər:

Maddə I

Poçt göndərişlərinin mənsubiyyəti. Göndərişlərin poçtdan geri tələb olunması.
Ünvanın dəyişdirilməsi və ya düzəldilməsi

1. 5.1-ci və 2-ci maddələrin müddəaları Antiqua və Barbuda, Bəhreyn (Krallıq), Barbados, Beliz, Botsvana, Bruney-Darussalam, Kanada, Honkonq (Çin), Dominikan, Misir, Fici, Qambiya, Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığı, Birləşmiş Krallıqdan asılı olan xarici ərazilər, Qrenada, Qayana, İrlandiya, Yamayka, Keniya, Kiribati, Küveyt, Lesoto, Malayziya, Malavi, Mavrikiya, Nauru, Nigeriya, Yeni Zelandiya, Uqanda, Papua-Yeni Qvineya, Sent-Kristofer və Nevis, Sent-Lüsi, Sent-Vinsent və Qrenadinam, Solomon Adaları, Samoa, Seyşel Adaları, Syerra Leone, Sinqapur, Svazilend, Tanzaniya (Birləşmiş Respublika), Trinidad və Tobaqo, Tuvalu, Vanuatu və Zambiyaya tətbiq edilmir.

2. 5.1-ci və 2-ci maddələrin müddəaları, həmçinin Avstriya, Danimarka və İrana (İslam Resp.) tətbiq edilmir, çünki bu ölkələrin qanunvericiliyi ünvan sahibinə onun ünvanına göndərişin daxil olması haqqında bildirildiyi andan göndərənin xahişi ilə məktub korrespondensiyası göndərişlərinin qaytarılmasına və ya ünvanın dəyişdirilməsinə icazə vermir.

3. 5.1-ci maddə Avstraliya, Qana və Zimbabveyə tətbiq edilmir.

4. 5.2-ci maddə Baham Adaları, Belçika, İraq, Koreya Xalq-Demokratik Respublikası və Myanmaya tətbiq edilmir, çünki onların qanunvericiliyi göndərənin xahişi ilə məktub korrespondensiyası göndərişlərinin poçtdan geri tələb edilməsinə və ya ünvanın dəyişdirilməsinə icazə vermir.

5. 5.2-ci maddə ABŞ-a tətbiq edilmir.

6. 5.2-ci maddə Avstraliyaya bu ölkənin daxili qanunvericiliyinə zidd olmadığı halda tətbiq edilir.

7. 5.2-ci maddədən kənara çıxmaqla Salvador, Panama (Resp.), Filippin, Konqo Demokratik Respublikası və Venesuelaya ünvan sahibinin bağlamaları gömrük nəzarətindən keçirmək xahişindən sonra qaytarmamağa icazə verilir, çünki onların gömrük qanunvericiliyi buna yol vermir.

Maddə II

Tariflər

1. 6-cı maddədən kənara çıxmaqla Avstraliya, Kanada və Yeni Zelandiyaya reqlamentlərdə nəzərdə tutulmuş tariflərdən fərqlənən poçt tariflərini (əgər bu tariflərə onların ölkələrinin qanunvericiliyi ilə yol verilsə) tutmağa icazə verilir.

Maddə III

Korlar üçün göndərişlərə görə poçt tarifləri ödənişindən azadolunmada istisna

1. 7-ci maddədən kənara çıxmaqla özlərinin daxili xidmətlərində korlar üçün göndərişlərin pulsuz göndərilməsini həyata keçirməyən İndoneziya, Sent Vinsent, Qrenadina və Türkiyə yığım və xüsusi xidmətlər üçün tariflər tutmaq hüququna malikdir, lakin onlar daxili xidmətdə tətbiq edilən tariflərdən yüksək ola bilməz.

2. Fransa korlar üçün göndərişlərə aid olan 7-ci maddənin müddəalarını öz daxili tənzimləməsini nəzərə alaraq tətbiq edəcəkdir.

3. Braziliya 7.3-cü maddədən kənara çıxmaqla və özünün daxili qanunvericiliyinə uyğun yalnız göndərəni və alanı kor insanlar və ya kor insanlara xidmət edən təşkilatların göndərişlərini korlar üçün göndərişlər kimi baxmaq hüququnu öz üzərində saxlayır. Bu şərtlərə cavab verməyən göndərişlər üçün poçt tariflərinin ödənişi tutulacaqdır.

4. Yeni Zelandiya, 7-ci maddədən kənara çıxmaqla, korlar üçün göndərişlər qismində yalnız onun daxili xidmətində poçt yığımlarının ödənilməsindən azad edilən göndərişləri bu ölkədə çatdırma üçün qəbul edir.

5. Finlandiya 7-ci maddədən kənara çıxmaqla Konqresin qəbul etdiyi 7-ci maddənin tariflərinə uyğun, özünün daxili xidmətində korlar üçün göndərişlərə münasibətdə poçt yığımlarının ödənişində azad olunmanı təqdim etməyən, təyinatı digər ölkələrə olan korlar üçün göndərişlər üzrə daxili yığımları almaq hüququna malikdir.

6. Kanada, Danimarka və İsveç 7-ci maddədən kənara çıxmaqla, korlar üçün göndərişlər üzrə poçt yığımlarının ödənişindən azad olmanı onun daxili qanunvericiliyində nəzərdə tutulan həcmdə təqdim edir.

7. İslandiya 7-ci maddədən kənara çıxmaqla korlar üçün göndərişlər üzrə poçt yığımlarının ödənişindən azad olmanı, onun daxili qanunvericiliyində nəzərdə tutulan həcmdə təqdim edir.

8. Avstraliya 7-ci maddədən kənara çıxmaqla Avstraliyada çatdırma üçün korlar üçün göndərişlər qismində yalnız onun daxili xidmətində poçt yığımlarının ödənişindən azad olunan göndərişləri qəbul edir.

9. 7-ci maddədən kənara çıxmaqla Almaniya, Amerika Birləşmiş Ştatları, Avstraliya, Avstriya, Kanada, Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığı, Yaponiya və İsveçrə onların daxili xidmətində korlar üçün göndərişlərə tətbiq edilən xüsusi tarifləri tətbiq etmək hüququna malikdirlər.

Maddə IV

Poçt markaları

1. Avstraliya, Böyük Britaniya, Malayziya və Yeni Zelandiya, 8.7-ci maddədən kənara çıxmaqla müvafiq təyin olunmuş qəbul operatoru ilə ilkin razılaşmaya əsasən, üzərinə poçtun emalı üçün onların avadanlıqlarına uyğun gəlməyən yeni material və ya texnologiyalardan istifadə etməklə hazırlanan poçt

markaları yapışdırılmış məktub korrespondensiyası göndərişlərini və ya poçt bağlamalarını emal edirlər.

Maddə V Əsas xidmətlər

1. 13-cü maddənin müddəalarına baxmayaraq, Avstraliya əsas xidmətləri poçt bağlamalarına aid qəbul etmir.

2. Milli qanunvericilikdə daha aşağı çəki həddinin istifadə olunması səbəbindən 13.2.4-cü maddənin müddəaları Böyük Britaniyaya tətbiq olunmur. Böyük Britaniyanın səhiyyə və təhlükəsizlik üzrə qanunvericiliyində poçt kisələrinin çəkisinin 20 kq ilə məhdudlaşdırılması nəzərdə tutulur.

3. 13.2.4-cü maddədən kənara çıxmaqla Qazaxıstan və Özbəkistana daxil olan və xaric olan M kisələrinin maksimal çəkisinin 20 kq ilə məhdudlaşdırılmasına icazə verilir.

Maddə VI Alınma haqqında bildiriş

1. Kanadada bağlamaların barəsində 15.3.3-cü maddəni tətbiq etməməyə icazə verilir, çünki o öz daxili rejimində bağlamaların alınması barədə bildiriş xidmətini təmin etmir.

Maddə VII Qadağalar (məktub korrespondensiyası)

1. İstisna qaydasında Livan və Koreya Xalq Demokratik Respublikası içərisində sikkə və ya pul əsginasları, yaxud təqdim edilən istənilən qiymətli və ya yol çekləri, platin, qızıl və ya emal olunmuş gümüş, qiymətli daşlar, zinət əşyaları və digər qiymətli əşyalar olan sifarişli göndərişləri qəbul etmir. Onlar məktub korrespondensiyası reqlamentinin sifarişli göndərişlərin oğurlanması və ya zədələnməsində onların məsuliyyətinə dair, habelə tərkibində şüşə və ya kövrək əşyalar olan göndərişlərə dair müddəalarına ciddi riayət etməyə borclu deyildirlər.

2. İstisna hal kimi Səudiyyə Ərəbistanı, Boliviya, xüsusi inzibati rayonu olan Honkonqdan başqa Çin Xalq Respublikası, İraq, Nepal, Pakistan, Sudan və Vyetnam içərisində sikkə, banknot, kredit biletləri və ya təqdim edilən hər hansı qiymətli, yol çekləri, platin, qızıl və ya gümüş məmulat şəklində və ya emal edilməmiş qiymətli daşlar, zərgərlik məmulatları və digər qiymətli əşyalar olan sifarişli göndərişlərə yol vermir.

3. Myanma içərisində 18.6-cı maddədə qeyd edilən qiymətli əşyalar olan, qiyməti bəyan olunmuş göndərişləri qəbul etməmək hüququnu özündə saxlayır, çünki onun daxili qanunvericiliyi belə göndərişlərə yol vermir.

4. Nepal xüsusi bağlanmış saziş istisna olmaqla, içərisində pul banknotları və ya sikkələr olan sifarişli və ya qiyməti bəyan olunmuş göndərişləri qəbul etmir.

5. Özbəkistan içərisində sikkə, banknot, çek, poçt markaları və ya xarici valyuta olan sifarişli göndərişləri və ya qiyməti bəyan olunmuş göndərişləri qəbul etmir və bu növ göndərişlər itirildikdə və ya zədələndiyi təqdirdə, məsuliyyəti öz üzərindən götürür.

6. İran İslam Respublikası içərisində islam dininin prinsiplərinə zidd əşyalar olan göndərişləri qəbul etmir və sikkə, banknot, yol çekləri, platin, qızıl və ya gümüş, məmulat və ya emal olunmamış şəkildə daş-qaş, cəvahirat, zərgərlik məmulatları və ya digər qiymətli əşyalar olan məktub korrespondensiyası göndərişlərini (sadə, sifarişli və ya qiyməti bəyan olunmuş) qəbul etməmək hüququnu özündə saxlayır və bu növ göndərişlərin itki və ya zədələnmə hallarında bütün məsuliyyəti öz üzərindən götürür.

7. Filippin içərisində sikkələr, pul əsginasları və ya təqdim edənə verilən qiymətli kağızlar, yol çekləri, platin, qızıl və ya gümüş, məmulat şəklində və ya emal edilməmiş, qiymətli daşlar və digər qiymətli əşyalar olan məktub korrespondensiyası göndərişlərini (sadə, sifarişli və ya qiyməti bəyan edilmiş) qəbul etməmək hüququnu özündə saxlayır.

8. Avstraliya içərisində külçə və ya bank biletləri olan heç bir poçt göndərişini qəbul etmir. Bundan başqa, o, Avstraliyaya ünvanlanmış və ya acıq tranzitlə göndərilən, içərisində zinət əşyaları, qiymətli metallar, qiymətli və ya azqiymətli daşlar, qiymətli kağızlar, sikkələr və ya satıla bilən digər əşyalar olan sifarişli göndərişləri qəbul etmir. O, göstərilən qeyd-şərtin pozulması ilə poçtla göndərilmiş göndərişlərlə əlaqədar hər cür məsuliyyəti öz üzərindən atır.

9. Çin Xalq Respublikası xüsusi inzibati rayon Honkonq istisna olmaqla, içərisində sikkə, banknot, pul əsginasları və ya təqdim edənə istənilən qiymətli kağızları, yol çekləri olan, qiyməti bəyan olunmuş göndərişləri özünün daxili rəqlamentinə uyğun olaraq qəbul etmir.

10. Latviya və Monqolustan içərisində sikkə, banknot, təqdim edənə qiymətli kağız və yol çekləri olan sadə, sifarişli və ya qiyməti bəyan olunmuş göndərişləri, özlərinin milli qanunvericiliyinə uyğun olaraq qəbul etməmək hüququnu öz üzərində saxlayır, çünki bu onların milli qanunvericiliyi ilə ziddiyyət təşkil edir.

11. Braziliya içərisində sikkə, dövriyyədə olan banknotlar və təqdim edənə hər hansı qiymətli olan sadə, sifarişli poçt və ya qiyməti bəyan olunmuş poçtu qəbul etməmək hüququnu özündə saxlayır.

12. Vyetnam içərisində əşyalar və mallar olan məktubları qəbul etməmək hüququnu özündə saxlayır.

13. İndoneziya içərisində sikkə, banknot, çek, poçt markaları, xarici valyuta və ya təqdim edənə istənilən digər qiymətli kağızları olan sifarişli göndərişləri və ya qiyməti bəyan olunmuş göndərişləri qəbul etmir və bu növ göndərişlər itirildikdə və ya zədələndiyi təqdirdə, bütün məsuliyyəti öz üzərindən götürür.

14. Qırğızıstan içərisində sikkə, banknot, pul əsginasları və ya qiymətli kağızları, yol çekləri, platin, qızıl və ya gümüş məmulatlarda və ya emal olunmamış

qiymətli daşlar, zərgərlik məmulatları və digər əşyalar olan məktub korrespondensiyası göndərişlərini (sadə, sifarişli və ya qiyməti bəyan olunmuş və kiçik paketlər) qəbul etməmək hüququnu özündə saxlayır. Bu növ göndərişlər itirildikdə və ya zədələndiyi təqdirdə, məsuliyyəti öz üzərindən götürür.

15. Azərbaycan Respublikası və Qazaxıstan içərisində sikkə, banknot, pul əsginasları və ya təqdim edənin hər hansı qiymətli, çek, qiymətli metallar, emal olunmuş və yaxud olunmamış qiymətli daşlar, cəvahirat və digər qiymətli əşyalar və xarici valyuta olan sifarişli göndərişləri və ya qiyməti bəyan olunmuş göndərişləri qəbul etmir, bu növ göndərişlər itirildikdə və ya zədələndiyi təqdirdə, bütün məsuliyyəti öz üzərindən götürür.

16. Moldova və Rusiya Federasiyası içərisində dövriyyədə olan banknotlar, təqdim edənin qiymətli kağızları (çekləri) və ya xarici valyuta olan sifarişli göndərişləri və qiyməti bəyan olunmuş göndərişləri qəbul etmirlər, belə göndərişlər itirildikdə və ya zədələndiyi təqdirdə, öz üzərindən məsuliyyəti götürürlər.

17. Fransa 18.3-cü maddənin hüquqi qüvvəsini məhdudlaşdırmadan göndərişin tərkibindəki yük onun milli reqlamentasiya və ya aviadaşımada qablaşdırma üzrə təlimatlara uyğun gəlmədiyi təqdirdə, bu göndərişləri qəbul etməmək hüququnu özündə saxlayır.

Maddə VIII

Qadağalar (poçt bağlamaları)

1. Myanma və Zambiya içərisində 18.6.1.3.1-ci maddədə qeyd edilən qiymətli əşyalar olan qiyməti bəyan olunmuş bağlamaları buraxmamaq hüququna malikdir, çünki bu onların daxili qanunvericiliyinə ziddir.

2. İstisna hal kimi Livan və Sudan içərisində sikkə, pul əsginasları və ya təqdim edənin hər hansı qiymətli, yol çekləri, emal edilmiş və ya edilməmiş platin, qızıl və ya gümüş, qiymətli daşlar və qiymətli əşyalar, maye maddə və asanlıqla maye halına çevrilən maddələr, şüşədən olan elementlər və ya əşyalar və ya onlara bərabər tutulan əşyalar, habelə kövrək əşyalar olan bağlamaları qəbul etmir. Onlar poçt bağlamaları reqlamentinin müvafiq müddəalarını yerinə yetirməyə borclu deyildirlər.

3. Braziliya içərisində dövriyyədə olan sikkə və banknotlar, habelə təqdim edənə verilən istənilən qiymətli kağızlar olan qiyməti bəyan olunmuş bağlamaları qəbul etməmək hüququna malikdir (nəzərə alaraq ki, bunu ona daxili reqlamentasiyası qadağan edir).

4. Qana içərisində dövriyyədə olan sikkə və banknotlar olan qiyməti bəyan olunmuş bağlamaları qəbul etməmək hüququna malikdir (nəzərə alaraq ki, bunu ona daxili reqlamentasiyası qadağan edir).

5. Səudiyyə Ərəbistanı 18-ci maddədə sadalanan əşyalardan başqa içərisində sikkə, banknot və ya təqdim edənin hər hansı qiymətli, yol çekləri, platin, qızıl və ya gümüş məmulatlarında və ya emal olunmamış formada, qiymətli daşlar və digər qiymətli əşyalar olan bağlamaları qəbul etmir. O, həmçinin tərkibində istənilən

dərman, onların nəzdində səlahiyyətli rəsmi orqanın verdiyi tibbi təyinat olmadığı təqdirdə, alovun söndürülməsi üçün nəzərdə tutulmuş məhsullar, kimyəvi mayelər və ya islam dininin prinsiplərinə zidd əşyalar olan bağlamaları qəbul etmir.

6. Oman 18-ci maddədə sadalanan əşyalardan başqa içərisində aşağıdakılar olan bağlamaları qəbul etmir:

6.1. səlahiyyətli rəsmi orqanın verdiyi tibbi reseptlə müşayiət olunmayan istənilən növ dərman;

6.2. alovun söndürülməsi üçün nəzərdə tutulmuş maddələr və kimyəvi mayelər;

6.3. islam dininin prinsiplərinə zidd olan əşyalar.

7. 18-ci maddədə sadalanan əşyalara əlavə olaraq, İran İslam Respublikası içərisində islam dininin prinsiplərinə zidd əşyalar olan bağlamalara icazə vermir və tərkibində sikkə, banknot, yol çekləri, platin, qızıl və ya gümüş, məmulat və ya emal olunmamış şəkildə daş-qaş cəvahirat, zərgərlik məmulatları və ya digər qiymətli əşyalar olan adi və ya qiyməti elan olunmuş bağlamaları qəbul etməmək hüququnu özündə saxlayır və bu növ göndərişlərin itki və ya zədələnmə hallarında bütün məsuliyyəti öz üzərindən götürür.

8. Filippin içərisində sikkə, pul əsginasları və ya təqdim edənin istənilən qiymətli kağızlar, yol çekləri, platin, qızıl və ya gümüş məmulatlarda və ya emal olunmamış formada, qiymətli daşlar və ya digər qiymətli əşyalar və ya içərisində maye və asanlıqla maye halına çevrilən maddələr, şüşədən olan əşyalar və ya onlara bərabər tutulan əşyalar, kövrək əşyalar olan bağlamaları buraxmamaq hüququna malikdir.

9. Avstraliya içərisində külçə və ya bank biletləri olan heç bir poçt göndərişini qəbul etmir.

10. Çin Xalq Respublikası içərisində sikkə, pul banknotları və ya təqdim edənə verilən istənilən qiymətli kağızlar, yol çekləri, platin, qızıl və ya gümüş, məmulatlarda və ya emal olunmamış formada qiymətli daşlar və ya digər qiymətli əşyalar olan sadə bağlamaları qəbul etmir. Bundan başqa, xüsusi inzibati region Honkonq istisna olmaqla, içərisində sikkə, pul banknotları və ya təqdim edənə verilən istənilən qiymətli kağızlar və yol çekləri olan qiyməti bəyan olunmuş bağlamalar qəbul olunmur.

11. Monqolustan içərisində sikkə, banknot, təqdim edənin qiymətli kağızları və yol çekləri olan bağlamaları özünün milli qanunvericiliyinə uyğun olaraq qəbul etməmək hüququnu özündə saxlayır.

12. Latviya tərkibində sikkə, banknot, təqdim edənin qiymətli kağızları (çekləri) və ya xarici valyuta olan sadə bağlama və qiyməti bəyan olunmuş bağlamaları qəbul etmir və belə göndərişlər itirildiyi və ya zədələndiyi təqdirdə, məsuliyyəti öz üzərindən götürür.

13. Moldova, Özbəkistan, Rusiya Federasiyası və Ukrayna içərisində dövriyyədə olan banknot, təqdim edənin qiymətli kağızları, (çekləri) və ya xarici valyuta olan sadə bağlama və qiyməti bəyan olunmuş bağlamaları qəbul etmir və belə göndərişlər itirildiyi və ya zədələndiyi təqdirdə, məsuliyyəti öz üzərindən götürürlər.

14. Azərbaycan Respublikası və Qazaxıstan içərisində sikkə, banknot kredit bileti və ya təqdim edən hər hansı qiymətli əşya, çek, qiymətli metallar, emal edilmiş və ya edilməmiş qiymətli daşlar, çox qiymətli və digər qiymətli əşyalar, xarici valyuta olan sadə bağlama və qiyməti bəyan olunmuş bağlamaları qəbul etmir, belə növ göndərişlər itirildiyi və zədələndiyi təqdirdə, bütün məsuliyyəti öz üzərindən götürür.

Maddə IX

Gömrük rüsumları ödənilməsi tətbiq edilən əşyalar

1. 18-ci maddəyə istinad edərək Banqladeş və Salvador içərisində gömrük rüsumuna cəlb olunan əşyalar olan qiyməti bəyan olunmuş göndərişlərin göndərilməsinə yol vermir.

2. 18-ci maddəyə istinad edərək Əfqanıstan, Albaniya, Azərbaycan, Belarus, Kamboca, Çili, Kolumbiya, Kuba, Salvador, Estoniya, İtaliya, Qazaxıstan, Latviya, Moldova, Nepal, Özbəkistan, Peru, Koreya Xalq Demokratik Respublikası, Rusiya Federasiyası, San-Marino, Türkmənistan, Ukrayna və Venesuela, içərisində gömrük rüsumuna cəlb olunan əşyalar olan sadə və sifarişli məktublarnın göndərilməsinə yol vermirlər.

3. 18-ci maddəyə istinad edərək Benin, Burkina-Faso, Kot d'İvuar (Resp.), Cibuti, Mali və Mavritaniya içərisində gömrük rüsumuna cəlb olunan əşyalar olan sadə məktublarnın göndərilməsinə yol vermirlər.

4. §1-3-ün müddəalarına baxmayaraq, içərisində zərdab, vaksin olan göndərişlərin, habelə içərisində təcili lazım olan aztapılan dərman olan göndərişlərin bütün hallarda göndərilməsinə yol verilir.

Maddə X

Reklamasiyalar

1. 19.3-cü maddədən kənara çıxmaqla Səudiyyə Ərəbistanı, Kabo-Verde, Misir, Qabon, Birləşmiş Krallığın dənizdən kənar əraziləri, Yunanıstan, İran (İslam Resp.), Qırğızıstan, Monqolustan, Myanma, Özbəkistan, Filippin, Koreya Xalq Demokratik Respublikası, Sudan, Suriya (Ərəb Resp.), Çad, Türkmənistan, Ukrayna və Zambiya məktub korrespondensiyası göndərişlərinə dair reklamasiya üçün müştərilərdən tarif tutmaq hüququnu özündə saxlayır.

2. Reklamasiyaya dair görülən tədbirlər nəticəsində, onun əsassız verilməsi müəyyən edildiyi təqdirdə 19.3-cü maddədən kənara çıxmaqla, Argentina, Avstriya, Azərbaycan, Litva, Moldova və Slovakiya xüsusi tarif tutmaq hüququnu özündə saxlayır.

3. Əfqanıstan, Səudiyyə Ərəbistanı, Kabo-Verde, Konqo (Resp.), Qabon, Misir, İran (İslam Resp.), Qırğızıstan, Monqolustan, Myanma, Özbəkistan, Sudan, Surinam, Suriya (Ərəb Resp.), Türkmənistan, Ukrayna və Zambiya bağlamalar üzrə reklamasiyaya görə öz müştərilərindən tarif tutmaq hüququnu özündə saxlayır.

4. 19.3-cü maddədən kənara çıxmaqla ABŞ, Braziliya və Panama (Resp.) bu maddənin §1-3-ə uyğun həmin ödəniş haqqını tutan ölkələrdən məktub korrespondensiyası və poçt bağlamalarına dair reklamasiyalara görə müştəridən tarif haqqını tutmaq hüququnu özündə saxlayır.

Maddə XI

Gömrüyə təqdimməyə görə tarif

1. Qabon öz müştərilərindən bağlamaların gömrüyə təqdim edilməsinə görə tarif tutmaq hüququnu özündə saxlayır.

2. Braziliya 20.2-ci maddədən haşiyəyə çıxmaqla gömrük nəzarətindən keçməli olan, istənilən göndərişə görə gömrüyə təqdimmə üzrə tarifi öz müştərilərindən tutmaq hüququnu özündə saxlayır.

3. Yunanıstan, 20.2-ci maddədən haşiyəyə çıxmaqla, gömrük orqanlarına təqdim olunan bütün göndərişlərə görə gömrüyə təqdimmə üzrə tarifi öz müştərilərindən tutmaq hüququnu özündə saxlayır.

4. Konqo (Resp.) və Zambiya öz müştərilərindən bağlamaların gömrüyə təqdim edilməsinə görə tarif tutmaq hüququnu özündə saxlayır.

Maddə XII

Məktub korrespondensiyası göndərişlərinin xaricdə qəbulu

1. ABŞ, Avstraliya, Avstriya, Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığı, Yunanıstan və Yeni Zelandiya onların xidmətləri tərəfindən verilən poçt göndərişləri kimi göndərilməyən göndərişləri 28.4-cü maddəyə uyğun onlara qaytarılan istənilən təyin olunmuş operatorlardan görülən işlərinə uyğun tarif tutmaq hüququnu özündə saxlayır.

2. 28.4-cü maddədən kənara çıxmaqla, Kanada ona belə göndərişlərin emalı ilə bağlı xərclərin yerini minimal doldurmasına imkan verən əvəzi qəbul ölkəsinin təyin olunmuş operatorundan tutmaq hüququnu özündə saxlayır.

3. 28.4-cü maddə xaricdə qəbul üçün verilmiş kütləvi sayda məktub korrespondensiyası göndərişlərinin çatdırılması üçün təyinat ölkəsinin təyin olunmuş operatoruna qəbul ölkəsinin təyin olunmuş operatorundan kompensasiya tələb etməyə icazə verir. Avstraliya, Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığı bu məbləğin ödənilməsinə təyinat ölkəsinin müvafiq göndərişlərə tətbiq etdiyi daxili tariflə məhdudlaşdırmaq hüququnu özündə saxlayır.

4. 28.4-cü maddə xaricdə qəbul üçün verilmiş kütləvi sayda məktub korrespondensiyası göndərişlərinin çatdırılması üçün təyinat ölkəsinin təyin olunmuş operatoruna qəbul ölkəsinin təyin olunmuş operatorlardan kompensasiya tələb etməyə icazə verir. ABŞ, Baham, Barbados, Bruney-Darəssalam, Çin (Xalq Resp.), Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığı, Birləşmiş Krallıqdan asılı olan dənizkənarı ərazilər, Qrenada, Qayana, Hindistan, Malayziya, Nepal, Yeni Zelandiya, Niderland, Niderland Antil adaları və Aruba, Sent-Lüsi, Sent-Vinset və Qrenadina,

Sinqapur, Şri-Lanka, Surinam, Tailand bu məbləğin ödənilməsini kütləvi sayda qəbul üçün verilmiş göndərişlər üçün reqlamentdə nəzərdə tutulmuş limitlərlə məhdudlaşdırmaq hüququnu özlərində saxlayırlar.

5. §4-də göstərilən qeyd şərtlərə baxmayaraq, İttifaqın üzv ölkələrindən alınan poçta Konvensiyanın 28-ci maddəsinin müddəalarını tam tətbiq etmək hüququnu Almaniya, Səudiyyə Ərəbistanı, Argentina, Avstriya, Benin, Braziliya, Burkina-Faso, Kanada, Kamerun, Kipr, Kot d'İvuar (Resp.), Danimarka, Misir, Fransa, Yunanistan, Qvineya, İran (İslam Resp.), İsrail, İtaliya, Yaponiya, İordaniya, Livan, Lüksemburq, Mali, Mərakeş, Mavritaniya, Monako, Norveç, Portuqaliya, Seneqal, İsveçrə, Suriya (Ərəb Resp.), Toqo özündə saxlayır.

6. 28.4-cü maddənin tətbiqinə dair Almaniya göndərənin yaşadığı ölkənin təyin olunmuş operatorundan axırının alacağı məbləğdə kompensasiyasının ödənilməsini göndərən ölkədən tələb etmək hüququnu özündə saxlayır.

7. XII maddəyə dair qeyd-şərtlərə baxmayaraq, Çin Xalq Respublikası xaricdə kütləvi sayda göndərilən məktub korrespondensiyası göndərişlərinin çatdırılmasına görə ödənişi ÜPI-nin Konvensiyası və kütləvi sayda göndərilən poçt üçün məktub korrespondensiyası reqlamentinin müddəalarının icazə verdiyi hədlərdə məhdudlaşdırmaq hüququnu özündə saxlayır.

Maddə XIII

Aviadaşma xərclərinə aid əsas tarif və müddəalar

1. Avstraliya 34-cü maddədən haşiyəyə çıxmaqla ikitərəfli razılaşmaları daxil etməklə ya poçt bağlamaları reqlamentində qeyd olunduğu kimi, ya da istənilən digər üsulla malların geri qaytarılması xidmətində istifadə etməklə göndərilən, çıxan bağlamalar üçün aviadaşma üzrə tarifləri tətbiq etmək hüququnu özündə saxlayır.

Maddə XIV

Tarifin müstəsna quru yolu ilə daxilolma payları

1. 35-ci maddədən kənara çıxmaqla, Əfqanıstan daxil olan bağlamalar üçün hər bir bağlamaya görə əlavə 7,50 XAH məbləğində tarifin müstəsna quru yolu payını almaq hüququnu özündə saxlayır.

Maddə XV

Xüsusi tariflər

1. ABŞ, Belçika və Norveç aviabağlamalar üçün yerüstü bağlamalarla müqayisədə tarifin daha yüksək quru yolu payını götürmək hüququna malikdir.

2. Livan 1 kq-yə qədər çəkili bağlamalar üçün çəkisi 1 kq-dən 3 kq-yə qədər olan bağlamalara tətbiq edilən tarifi almaq hüququna malikdir.

3. Panamaya (Resp.) hava yolu ilə daşınan yerüstü (S.A.L.) tranzit bağlamalar üçün hər kiloqrama görə 0,20 XAH məbləğində tarif götürməyə icazə verilir.

Maddə XVI

Poçt əməliyyatı şurasının xərclərin məbləğini və tarif paylarını müəyyən etmək hüququ

1. Avstraliya 36.1.6-cı maddənin müddəələrindən haşiyəyə çıxmaqla ikitərəfli razılaşmaları daxil etməklə ya poçt bağlamaları reqlamentində ifadə olunmuş şərtlə, ya da istənilən üsulla bağlama poçtu ilə göndərilən göndərişlər üçün tarifi quru yolu üzrə payını tətbiq etmək hüququnu özündə saxlayır.

Bunun təsdiqi olaraq üzv ölkələrin səlahiyyətli hökumət nümayəndələri tərəfindən bu protokol bir nüsxədə tərtib edilib və Beynəlxalq büronun baş direktoruna saxlanılmaq üçün veriləcəkdir. Surəti Ümumdünya Poçt İttifaqının Beynəlxalq bürosu tərəflərindən Tərəflərin hər birinə göndəriləcəkdir.

Doha şəhərində 11 oktyabr 2012-ci il tarixində imzalanmışdır.